Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Glossa Guidonis de Bayso Archidiaconi Bononien. super ijsde[m] capitibus Sexti Decret.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

Visual Library

de iureiu.ad noſtram.3.& c.ego 2. notatur ad hoc. ff.de offi.proconſul. leg.nec quicquam. §. de plano. & §.ubi decretum.legatus enim hēt ſe inſtar proconſulis:ſupra de offi.legati.c.2.eo.li. & proconſul ea,quæ cōmunia ſunt præſidibus, ſeruare debet, vt in præall.l.nec quicquam:in fin.nec in generali demandatione videtur mādatum quòd ſpecialiter mādaturus nō fuiſſet.ſupra eo.lib.de offi.vica.cū in generali.& infra de reg.iur.cap.in generali.& delegatus à Papa,in cauſa ſibi delegata,maior eſt legato.de offi.leg.ſtuduiſti.& ordinario.ſupra de offi.de leg.ſane 2.& tamē tenetur ordinē iudiciariū ſeruare, ſupra de iudi.exhibita.de libel.ob.cap. 2. & 3. de litis conteſta.c.1.cum ſimilibus.Ioan.And. A B

†Eyme.infra 3.par. q. 75. ubi dixi. Repertorii uerbo: nomina. Gondiſaluus de hær.q.10. nume.4.

Periculum.]*timetur mors:† vel detruncatio ipſorum filiorum; vel parentum ſuorum: vel deuaſtatio ſubſtantiæ ipſorum:vel his ſimilia.*

Abſente.)*ergo diœceſano preſente,coram officiali non fiet:niſi forte coram honeſta perſona, de qua ſequitur.ad idem ſupra eo.vt commiſſi.ſupra eo.li. de offi.ord.c.1.in fi.de temp.ord.cum nullus.§.*

Haberi commode poſsit.]*commode.22.q.2.ſciat homo.ff.de verb.ſignifi.l.nepos.*

Promulgare.) *vbi ergo non fiet talis promulgatio,licet indicatur ſecretum,reuelans excommunicatus non eſſet.*

Epiſcopum.) *ſimile ſupra eo. tit. Inquiſitores.*

Iudicijs.)*ſupra de accuſat.qualiter & quando. §.debet.& tradi debent nomina† cum dictis,ut poſſit & de falſo arguere,& ſe plene defendere,vt ibi: tamen ſi hoc omitteretur parte tacente,non puto uitiari proceſſum,ad hoc ſupra eo.lib.de accuſat. cap. 1.& 2.*

Dicant.) *ſimile ſupra de reſcrip. cap. cum contingat.*

Conſcientias.)*ſimile ſupra eo.lib.de reſcrip.ſtatutum.§.aſſeſſore.*

Permanere.)*non obſtante† eo,quòd in huius 6. lib.volumine inſertæ non ſunt:ſunt enim reſeruatæ per hunc textum, & de his exemplifica quod dicitur ſupra in proœmio huius libri ad finem: vt ibi dixi.*

GLOSSA ARCHIDIACONI

SVPER SEXTO LIBRO DECRETALIVM

TIT. DE HAERETICIS,

c.Quoniam.

SVMMARIVM.

1 Degradatio duplex.
2 In dilectis degradatione dignis certa forma ſeruanda.
3 Solus epiſcopus qualiter ſacerdotum cauſas cognoſcere dicatur.
4 In iudicando ſeu degradando ſubdiacono, quot epiſcopi requirantur,
5 Per religioſos,hic clerici ſolum accipiuntur.
6 Litteratorum nomine qui intelligantur.
6 Intellectus huius cap.& dilectio, ſolus,qualiter hic intelligenda.

QVoniam.)*Hęc decretalis multum fuit detruncata,& olim incipiebat; Et ſi contra,& cætera.*

Degradationem.)*11.quæſt.3.Epiſcopus presbyter.*

† Vide quæ dixi.3.p.in 9. modo proceſſum finiendi.

1 *Ad huius† declarationem ſcias,quòd duplex eſt degradatio,ſcilicet verbalis,& actualis,& qualiter fiat vtraque,habetur infra eod.lib.de pœnis.degradatio.& ibi dicetur quando quis degradatur.*

2 *Scias tamen,quòd ad cognitionem criminū,propter quæ quis debeat degradari, habet ſeruari certa forma:& ad huius declarationē,vide quod legitur* C *& not.15.quæſtione 8.in princ.& quod notant Innoc.Hoſtien.ſupra de præben.graue.ubi dicūt,quòd in Inquiſitione ſacerdotum,diaconorū, & ſubdiaconorum,& vbicumque de crimine agitur, de modo depoſitionis ab ordine vel officio, ſnīa ferri debet.*

3 *Obſeruandum tamen eſt,quod dicitur in canonibus,de quibus ſit hic mentio,ſcilicet 10.quæſt.7.felix.cap.ſi quis.& alijs capitulis eiuſdem quæſtionis,& 3.quæſt.6.accuſatus.reliquorum vero clericorum cauſas, etiam ſolus epiſcopus loci cognoſcat & finiat:ut 15.q.7.ſi autem.in fine.& dic ſolus, quoad excluſionem aliorum epiſcoporum, non ſui* D *capituli,ſine quorum præſentia eius ſententia irrita erit,ut dixi.ſupra eo.lib.de conſue.non eſt. niſi contra eos epiſcopus legitime præſcripſiſſet,ut ibi dicitur.Sed cum in præd.c.ſi autem.*

4 *Dicatur,quod certus numerus in cauſa presbyteri requiritur,uidelicet ſex:et certus numerus in cauſa diaconi,ſcilicet tres:& in fine concludat dicens: reliquorum uero clericorum,& cap. ut ſupra dixi: uidetur quod in cauſa ſubdiaconi iſte numerus non requiratur,ſed ab uno ſolo epiſcopo eius cauſa poſſit audiri & terminari.ad hoc quod legitur et not. 5.quæſt.6.iuxta. Sed dic,quod ſubdiaconus hodie gaudet eodem priuilegio quo & diaconus. ſupra de ſeruis non ordin.miramur. ubi not. Hoſtien. quòd iſti duo ordines, exceptis prohibitis, hodie in omni honore & priuilegio, quinimmo in omnibus adæquantur: ergo ſi contrarium tenere nolueris, da*

ad hoc

ad hoc ius expreſſum, & quod dixi locum habet regulariter, ſed fallit in hæreſi, vt ſequitur. A

A canonibus.] *de quibus facta eſt mẽtio ſupra. Sed certe illa capitula loqui videntur dumtaxat de criminum obiectorum examinatione, & definitione ſententiali ſuper illis.*

Cum.] *ideſt, quando.*

al.caſum. Hæreſi.] *cauſam † demonſtrant ſpecialem, vt ſupra dixi, ſic infra eo. in fidei.*

Relinquendus.] *ſic ſupra eo. excommunicamus §. 1. ibi videas, infra de ver. ſig. nouimus.*

Immurandus.] *ſic infra eo. accuſatus. §. vlt. & dic, id eſt muro recludendus, infra eod. vt commiſſi. §. & illorum, vt patet, quòd aliud eſt immurari,* B *aliud incarcerari.*

Vocatis abbatibus.] *ſimile. 18. quæſtio. 2. ſi quis Abbas.*

5 Perſonis.] *hic exprimit clericos dumtaxat, qui religioſi dicuntur, ut patet. 4. diſtinct. denique. in princ. 1. q. nullus itaque, in fine.*

6 Litteris.] *in hoc genere poſſunt comprehendi laici litterati, vt pote doctores, vel bene inſtructi in iure canonico; vel ciuili.*

Videbitur.] *ipſi ordinario epiſcopo, qui debet ſententiam promulgare.*

7 Solus epiſcopus.] *videtur reſpicere principium huius capituli, vbi dicit, epiſcoporum numerus: nã* C *ſuum capitulum non videtur excludere iſta dictio, ſolus, ſecundum id quod legitur & not. 11. diſt. ſubmittitur. Sed poteſt dici quod illud locum habet quoad cauſæ examinationem, & diffinitionem: & hoc patet 15. q. 7. c. 1. in fi. & c. epiſcopus ſacerdotibus, in fine. vbi dicit: oportet diffiniri: & ſine illorum præſentia non tenet, vt 15. q. 7. Epiſcopus nullus, quod hic dicit, quando formam degradationis obſeruat, de qua habetur, in præd. c. de pœnis, degradatio: vnde dicit hæc littera: poſſit degradare: vnde credo ſatis ſufficere, quod tũc obſeruetur, quod hic dicitur.*

c.Quicunque.

SVMMARIVM.

1 Hæreticus quis multis modis dicitur.
2 Nemo abſque pertinacia iudicandus hæreticus.
3 Intellectus. c. dixit Apoſtolus. 24. q. 3.
4 Hæreticos ad fidem cogendos multis modis probatur.
5 Credentes hęreticis qui dicuntur.
6 Facta quam vim habeant ad probandum interiorem effectum.
7 Nemo facile credens hæreticus iudicandus.
8 Facta euidentiſſimam faciunt probationem.
9 Indicia quando probent.
10 Audientess prædicationes hæreticorum, quomodo cenſeantur credentes.
11 Suſpectis purgatio canonica indicenda.
12 Libros hæreticorum retinens, ſuſpectus eſt de hæreſi.
13 Receptatores hæreticorum qui dicantur.
14 Defenſores hæreticorum quidam errorem, alij perſonam tueantur.
A 15 Superiores non corrigentes hęreticos, non ſunt eorum defenſores, ſed fautores.
16 Fautores hæreticorum, & quot eorũ genera.
17 Verbis qualiter quis hæreticis faueat.
18 Lubricũ linguę aut iocus nõ ĩducũt hęreſim.
19 Facto qualiter quis faueat hæreticis.
20 Intellectus c. 1. verſ. illud. 14. q. 6.
21 Prælati omittentes facere quę ſpectant ad promotionem inquiſitionis, an ſint hęreticorum fautores.
22 Ignorantia facti excuſat.
23 Sepultura Eccleſiaſtica, & Chriſtiana, idem.
24 Quid ſit hæreticos ſepultura priuari.
B 25 Publica noxa, publico eget remedio.
26 Res inanimatæ quandoque puniuntur.

QVicunque hæreticos.] *quis dicatur hæreticus, habetur 24. q. 3. hæreticus.*

1 *Et not. quod pluribus modis dicitur quis hæreticus: †nam hæreticus dicitur, qui non recipit quattuor concilia: ſic intellige. C. de hæret. l. quicunque, cum ſimilibus: item & in caſu. 20. diſt. de libellis, de hoc etiam not. 24. q. 3. inter. in gl. vario modo, & ſupra eod. tit. firmiſſime, vbi de hoc notantur varij modi.* † Eymer. hac 2. p. q. 30. 31. 32. & ibi dixi.

2 *Is vero qui in fide errat, ſi paratus eſt corrigi,* C *non debet hæreticus iudicari. ea. q. dixit Apoſtolus & c. qui in Eccleſia, & q. 1. c. hæc eſt, vbi de hoc, & not. etiam e. q. quæ dignior. in gloſſ. vlt. & 17. diſt. nec licuit, & 21. diſt. nunc autem, in glo. ſed videtur, in fine. Vnde ſcripſit Hug. in prin. eo. c. nunc autem, quod tunc Papa poteſt condemnari de hæreſi, cum pertinax fuerit, aliter non.*

3 *Sed Lau. ibi ſcripſit, quod prædictum cap. dixit Apoſtolus, loquitur de non intelligente: vnde ſecundum eum, ille hæreticus, qui ſuum errorem non defendit, immo paratus eſt intelligere rationem, iam non eſt putandus hæreticus, ut ibi.*

4 *Hæretici† autem ad fidem compelluntur, multi-* D *plici ratione: primo ad inſtar frænetici, quem medicus ligat, vt 23. q. 4. ipſa pietas & c. nimiũ, in prin. & Litargicus qui ſtimulandus eſt, vt ead. q. quid faciet. Item quia pater filium indiſciplinatũ, & magiſter diſcipulum bene caſtigat: vt in pręd. c. ipſa pietas, & ea. q. c. diſplicet. ver. ſi uolũtas. Pręterea hi qui inueniuntur in vijs, & ſæpibus, i. hæreſibus, & ſchiſmatibus, coguntur intrare, ideſt† ad Eccleſiam redire: ut in pręcitato c. ipſa pietas, et ea. cauſa. q. 6. c. 1. in fine. Item, quia Lucæ 14. legitur, quod pater familias dixit ſeruis ſuis. Quoſcunque inueneritis* E *compellite intrare, vt 23. q. 4. nimium, & Paulus fuit coactus ad veritatem cognoſcendam, et tenẽdã ut ibi. Item, quia paſtor errantia pecora flagello reuocat, vt ibi. Itẽ, quia vtilius eſurienti de cibo panis tollitur, ſi malus eſt, quã ei detur, vt ibi. Itẽ, qa ſcriptũ eſt, Detrahentẽ proximo ſuo, hũc perſequebar, vt ibi. Itẽ, quia medicus ferro vulnera incidit, quæ fomenta non ſentiunt. 82. diſt. plurimos, in. fi. q. 1. reperiũtur. 16. q. 5. in canonibus, iuxta finem. Item quia Angelus coegit Agar, vt rediret ad dominã ſuam, vt 23. q. 4. quando vult, in princ. c. Itẽ, Nabuchodonoſor decretũ dedit contra eos, qui dixerunt blaſphemiam in Deum, vt ibi. & c. non inuenietur.*

† S. Tho. 2. 2. qu. 10. art. 8. Gondiſaluus de hære. qu. 25. Alfonſ. d̃ iuſta hæreti. punit. lib. 2. c. 2.

† al. & Matth. 12.

Actio. 9.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nictur. 11.q.3. Imperatores. Item, quia multi tenẽtur inuiti, & includũtur, vt bonum opus, ideſt epiſcopatum ſuſcipiant, vt ea.q. diſplicet. iuxta princip. multo fortius hæretici ad fidem ſunt retrahendi, vt ibi. Item, quia puniuntur paſtores, quibus dicitur Ezechiel. 13. & Ierem. 5. Errantem nõ reuocaſtis, perditum non requiſiuiſtis, vt in præd. c. diſplicet. ver. ſi autem, & q. 6. quod errauerat. Item quia, & illi compellunt catholicos ad malum, ergo, & ipſi ſunt compellendi ad bonum opus. 23. q. 5. relegẽtes.

† Sequentia gloſſemata emẽdauimus iuxta exẽplũ vetuſti conſilij Guidonis Fulcodij, qd eſt in bibilo theca Vaticana, Vnde ad verbum fere ſumpſit hæc Archi. ut ait Zanch. tract. de hæret. c. 6.

5 Credentes.] Illi dicuntur credentes † hæreticorum, qui ore proprio dicunt ſe credere erroribus eorum. ad hoc de pœnit. diſt. 1. poteſt fieri, ver. quid ergo, & c. ibi de ſe fatentur, &c. & cap. in actione. 24. q. 3. Deus quando, ad hoc de conſecr. diſt. 4. cum pro paruulis, & c. ſi qua mulier, vbi dicitur, quòd vnicuique propria voluntas in cõfeſſione miniſtra. ad idem. 22. q. 2. is autem, & tales hæretici iudicãtur, ſupra eod. excommunicamus 2. §. vlti. infra de verb. ſignific. ſuper quibuſdam, vbi de hoc, & hoc indubitatum eſt, & probatione non eget. Qui vero adorauerunt, reuerentiam ſuo more exhibuerunt, cõſolationem, vel communionem ab hæreticis acceperunt, vel ſimilia perpetrarunt quæ ad ritum eorum pertinent, credentes merito debent dici.

6 Nam factis præſumitur de affectu. ad hoc 32. q. 5. qui viderit. cap. ſicut enim. C. de dolo. l. dolum. ſupra de biga. nuper. & plus eſt de facto quàm verbo aliquid facere. argum. ſupra de appella. dilecti. nec refert an quis voluntatem ſuam verbis exprimat, an factis. ff. de legib. l. de quibus, ad idem quòd legitur, & not. 20. quæſtio. 1. quam progenitores, & dixi ſupra eod. lib. de reg. iuris, is qui, in glo. vlt. in fi. vbi videas: nam negare & confiteri poſſumus, non ſolum verbis, ſed etiã factis. 11. q. 3. extimãt, et hoc dico de his factis, & in quibus error exprimitur: ſicut ſupra exempla poſui de his quæ ad ritum errantium pertinent. verum ſi quis eos viſitauit, alimoniam dedit, ducatum præſtitit, vel ſimilia fecit, in quibus nihil de ritu eorum oſtenditur expreſſum, nõ credo ꝙ poſſint credentes iudicari. nam hæc quandoque fiunt pecuniæ interuẽtu: ſecus ſi prius eſſent lapſi, & poſtea illa facerent, infra eo. accuſatus §. ille quoque, & cum dicat. decre. ſupra eo. excommunicamus. 2. §. vlt. non ſimpliciter credẽtes, ſed credẽtes eorũ errorib. neceſſe arbitror, aliqđ erroris in eis indiciũ depħẽdi: unde ſupradictos, quos ultimo dixi nõ iudico hæreticorũ credẽtes, ſed potius fautores, uel receptatores. ad hoc infra eo. c. accuſatus. §. ſi uero.

7 Cum enim credens hæreticus iudicetur, non debet de facili iudicari aliquis credens, nam in hoc crimine etiam ex vehementi præſumptione nemo condemnatur, ſupra de præſump. litteras, vbi de hoc in glo. immo ex leui. Si dicatur, quomodo ergo dicis illos credentes, qui adorant, & ſimilia faciunt, ſi ex præſumptione neminem damnas? Reſpondeo, non credo illos ex præſumptione ſolummodo iudicari, † immo ex vera probatione.

†al. cõdẽnari

8 Nam probatio euidentiſſima eſt quæ fit ipſo facto, vt not. 2. q. 1. §. quando autem, in glo. iudicis nõ ſedentis, & c. & in concor. ibi notatur. alias de animo conſtare non poſſet. ad hoc 22. diſt. erubeſcant, ad ſi. 24. quæſtio. 3. Deus. 9. queſtio. 3. aliorum, infra

A de vſur. in ciuitate, in fine.

9 Sed huiuſmodi indicia, quæ ad bonum retorqueri non poſſunt, nec ad aliud niſi ad iſtud quòd expreſſe indicant, pro probationibus ſunt habẽda: & ideo perſpicue vocantur inſidiæ. C. de dolo, l. dolum.

10 Quid ergo dicemus de his, qui eorum ſermones ſeu prædicationes audient, † poteſt dici, quòd ſi ſemel tantum audierunt, & nunquam poſtea redire voluerunt, non debent iudicari credentes: nec enim videntur approbaſſe, quod poſtmodum euitauerunt, ad hoc efficax arg. 1. quæſt. 1. conſtat, ſupra de præſumpt. ex ſtudijs, C. de inceſt. nup. l. qui contra. in fi.
B ff. de in rem ver. l. ſi pro patre, cum ſimilibus.

11 Sane omnes, quos ſupra dixi non debere iudicari, credentes, fateor ſuſpicione maxima non carere: & ideo poſſet eis purgatio indici, ſecundum canonicas ſanctiones, iuxta illud: Qui vero inuenti fuerint ſola ſuſpicione notabile, &c. ſupra eo. excommunicamus. §. qui autem, ubi hoc.

12 Item qui libros hæreticorum ſuſcipiunt, † dico ſuſpectos, & eis purgationem indicendam, ſi tamen eos ſtatim deſtruxerunt incendio, uel alio modo, credo innoxios iudicandos, argu. 5. quæſtio. 1. c. 1. & c. ſi quis.

C 13 Receptatores.) illi dicuntur tales † qui ſcienter hæreticos recipiunt, etſi frequenter nõ recipiãt. ad hoc habes efficax arg. infra eo. lib. de pœn capit. fælicis. iuxta prin. ibi, receptauerint, uel defenſauerint ſcienter, & c. & facit optime ff. ad l. Iul. de adul. l. mariti. §. quæſtum: nam licet ſecundum uires grammaticæ, hoc uerbum ſit frequentatiuum, tamen in iure pro ſimplici uerbo ponitur, ideſt receptare, pro recipere: ut probatur ff. de receptat. l. fi. ſic & pulſare, dicitur cædere ſine dolore, quamuis ibi nulla ſit frequentia. ff. de iniuri. leg. Cornelia. §. item pulſatione. multa quidem contra rationem diſputandi de iure recepta ſunt, ut ff. ad l. Aquil. l.
D ita vulneratus, Horum autem, qui ſcienter receptant, quidam ſunt in culpa, quidam non. C. de his qui lat. occult. l. 1. Hoc ſane notandum uidetur, quod iura ciuilia uidentur intelligere, illum eſſe receptatorem, qui latenter recipit, & celat, ut conſeruatus manus iudicis euadat, ut innuitur ff. de recepta. l. 1. & 2. de offic. præſi. congruit, C. de his qui lat. occul. l. ulti. de iſtis receptatoribus, & fautoribus not. Hoſtien. in ſum. eo. tit. §. qua pęna.

14 Defenſores.) ad huius intelligentiam † ſcire debes, quòd aliquando defendit quis errorem, aliquando perſonam errantem, is qui de-
E fendit errorem, damnabilior eſt eo, qui errat: & non ſolum hæreticus, ſed etiam hæreſiarcha dicitur, ut habetur 24. quæſtio. 3. qui aliorum, & in eodem caſu intellige canonem 11. quæſtio. 3. qui conſentit, quamuis loqui uideatur ibi de illo, qui defendit errantem: ſed intelligo quòd defendit errorem, & errantem per prædictum cap. qui aliorum, aliàs enim non eſſet acrius puniendus errante, & ita habes caſum, in quo plus punitur conſulens quàm faciens, ut uot. in dicto cap. qui aliorum. ſic 23. q. 5. cum homo, ad hoc quod leg. & not. 86. diſt in. tanta, ſic aliquando plus punitur conſulens, quàm ſi ipſe idem faceret quod cõſuluit. ff. ad l. Iul. de parricidis: l. utrum, & not. eod. titu. l. 1. ſicut patet

tet exemplum in medico, qui filio dedit uenenum, ut daret patri: nam in hoc caſu plus punitur medicus, quàm ſi ipſe illius patrē uenenaſſet, ut ibi patet. Aliquādo quis defendit perſonam, reſiſtens viribus vel potentia, ne ad manus iudicis veniat puniendus, uel examinandus; de ſimili defenſione loquitur, 21.q.5. per totum. 27.q.1. ſi cuſtos, & contra huiuſmodi defenſores ad excommunicationē procedi poteſt, & credo quòd pro huiuſmodi ſuſpicione poſſit eis indici purgatio. Si queras, vnde habeo quòd ex tali defenſione ſint ſuſpecti? dico quòd ex iniuſta defenſione opinio malè viuētium incurritur. 14.q.6. hi qui.

15 Et ſcias quorundam ſententiam fuiſſe, quòd prælati ſeu principes, qui tales non corrigūt, & puniūt, poſſunt dici defenſores: quia negligere, cum poſſis perturbare peruerſos, nihil eſt aliud quam fouere. 2.q.7. negligere. 83. diſtin. error. ſupra de ſent. excom. quantæ. infra de homi. ſicut dignum. §. illi etiam. Hoc † ego non conſentio, & expono fouere, ideſt nutrire, & hoc oſtendit canon. 86. diſtin. inferiorum. illos ergo appello fautores, de quibus ſupra dixi, in gloſ. illi dicuntur credentes, &c.

† al. Sed ego

16 Fautores.] de his † etiam habetur infra cap. contra Chriſtianos. hic nota, quòd aliquæ ſunt perſonæ priuatæ, aliæ publica poteſtate funguntur. & non eſt omnium vna conditio: qui enim gladij poteſtate fungūtur, ex ſola omiſſione poſſunt dici fautores: puta ſi ab Eccleſia condemnatos non fugant, & nō puniunt ſicut debent, hoc probatur 23.q.3. qui poteſt. & q.5. qui vitijs, & quæſt. 8. præterea, & in caſu, qui habetur infra eodem, vt officium. §. ultimo ibi videas. Priuatæ vero perſonæ in hoc caſu, ſi non capiunt, ſi prætereuntes non detinent, fautores dici non poſſunt: nam hæc ad eos pertinent, qui poteſtate funguntur; ad hoc quod legitur, & not. 26.q.2. ſi de area. licet ſit argum. contra. 23.q.3.c. vlt. & infra eod. lib. de ſen. excom. dilecto. ver. & quidem, cū ſim. & hoc fateor de priuatis perſonis, quæ ad hoc non ſunt ſacramento aſtrictæ: ſi enim iurauerint indicare, ſicut multi faciunt, & celant: non nego illos fautores, cum ad hoc teneantur debito iuramenti, et ſit mortale peccatum in hoc caſu veritatem celare, 11.q.3.c. ſi quis. & ſic patet qualiter quis omiſſione fauere intelligatur, & etiam permiſſione iudex ſiue prælatus fauere intelligitur, vt patet exemplum 17. quæſt. 4. §. quòd autem, ubi videas.

† Eyme. infra q.33. p.2. & ibidem.

17 Sed & verbis quis fauere poteſt. Si quis enim excuſat hæreticum, non ex linguę lubrico, nec per iocum, ſed in cōuēticulis, vel etiam inter laicos, ſicut multi faciunt dicentes ſæpe: iſti homines non ſunt tales quales dicuntur, negant iſta, vel illa: vel forte quia aduocati ſunt aliqui, & defendendo eos, excuſant eorum, exceſſus, poſſunt dici fautores, conſideratione habita perſonarum, temporum, et locorū: non enim hæc omnia poſſunt ad vnguem perſtringi plerumque enim homines ſimplices, hæc verba ad amorem hæreticorum prouocant, & deuotionem, quam habent ad Eccleſiam, minuunt & eneruāt et quòd huiuſmodi excuſatores falſi fauere uideantur, inſinuat canon. 11. quæſtio. 3. timendo. alias incipit non ſolum. ſed & illi Epiſcopi, qui Lothario adhæſerunt, tanquam fautores eius condemnati ſunt. 2.q.1. cap. ult. & dicit Nicolaus Papa: quaſi fauen-

A di modum exponens,) quòd fucatis defenſionibus eius crimina tegere uidebantur. 11. quæſt. 3. ita corporis. Ex quibus duobus cap. colligitur, quòd per huiuſmodi coloratas defenſiones intelligitur quis fauere.

18 At ubi eſſet lubricum linguæ, † non obeſſet. qa illud ad pęnam, uel ad damnum trahi non conuenit. ff. ad l. Iul. maieſt. l. famoſi. ſimiliter quæ per iocū dicuntur, non obligāt. ff. de actio. & obligatio. obligationum ſubſtantia. 22.q.2. quòd autem ait.

† Zāch. trac. de hære. c. 7. nu. 9. Alber. de agnoſ. aſſer. q.3. n.10. Simancas de catho. inſtit. tit. 17.

19 Item quod quis facto faueat, probatione non indiget, puta in eo, qui tali alimoniam procurat, qui liberat, qui ea per quæ liberantur ſubminiſtrat, & ſi
B qua ſunt ſimilia, ad hoc 23.q.4. eſt iniuſta, ff. de fur. ſi pignore. infra eod. accuſatus. §. ſacerdotes. dic ut ibi. & infra eod. ut inquiſitionis officium. §. prohibemus. idem dico in eo: qui præcibus † eum liberat, argum. 14.q.6.c.1. uerſic. illud uero.

† Quia non licet pro eis intercedere. Alfon. Caſt. li.1.c.27. de iuſta hæret. punit.

20 Nec te moueat quod ibi dicitur, ſocius criminis: non enim intelligitur ſocius criminis, quaſi idē crimen commiſerit, ſed ſocius, ideſt particeps infectionis, & de huiuſmodi ſocietate loquitur canon. quando dicit nec caret ſcrupulo ſocietatis occultæ, & c. 2.q.7. negligere, cum ſuis concor.

21 Sed ſi ſunt aliqui prælati, qui nolunt facere carceres ad cuſtodiam hæreticorū, uel ſimilia, quæ ad
C promotionem officij pertinent, cum id non in fauorem hæreticorum, ſed ex auaritia faciant, non dicā eos fautores; & ideo ſecundum quoſdam Inquiſitores de hoc non habent procedere contra eos. arg. contra. 23.q.5. adminiſtratores. ſupra de offic. deleg. preterea. cum ſimilibus.

Eorum.] ſcilicet hæreticorum.

22 Scienter.] ſimile infra de cleri. excommu. min. ſi celebrat. ergo ſi hoc neſciebat ipſe tumulans, non ligatur iſta pœna; quia facti ignorantia unumquemque excuſat. infra de cleri. excommu. mi. Apoſtolicæ. cum ſimilibus.

D 23 Eccleſiaſticæ perſonæ.] habes ſimile infra de tornea. c.1. in fine. ſupra de ſepult. ex parte. in fine. de pœnit. & remiſ. cap. quòd in te. Aliquando dicitur Chriſtiana ſepultura infra de uſuris. quia in omnibus. infra de pęniten. & remiſ. omnis utriuſque. ſupra de ſepul. ſacris. Sed credo, quòd iſta ſupponunt pro eodem: Chriſtianorum autem corpora, cum pſalmis, & orationibus ad ſepulturam deducuntur, ut 23.q.5. placuit, 13.q.2. qui diuina, in princip. & c. quæſitum.

24 Vult ergo dicere iſta littera, quòd talium cadauera non debent in cæmiterio eccleſiæ tumulari, ne
E que etiam alibi ad modum Chriſtianorum, ſed foras iactari ab eccleſiaſtica ſepultura, ut in pręd. c. ſacris in ſignum perpetuæ damnationis. ſupra de ſta. mon. cum ad monaſterium. §.1.

Vſque.] iſtud, uſque, hic ponitur incluſiuè, & ſic ſecundum hoc habes hic, quòd prius debent ſatiſfacere quàm abſoluantur. ſic ſupra eod. lib. de cenſibus quamquam. in fine. ubi dixi de hoc.

Idoneam.] nam habent Deo ſatiſfacere de peccato ſic perpetrato. & † eccleſiæ quam offenderunt. de pęnit. diſt. 1. actione. infra de ſenten. excommu. cum deſideres §. ult. in fi. ſic ſupra eod. excommunicamus. §. qui autem.

† al. ideſt.

Proprijs.) *ergo non alienis.habes ſimile ſup.eo.* A
lib.de elec. nulli.ubi dicit proprio iuramento, & c.
& hic repetè quod ibi dixi.

Manibus.) *taliter tumulantes, exhibuerunt mē*
bra ſua ſeruire iniquitati,& peccato, ergo illa de-
bent exhibere ſeruire iuſtitiæ in ſatisfactionem. ad
hoc 47.diſt.omnes huius ſæculi.in fine.

25 Publicè.) *ſi publicè tales tumulant,taliter du*
bium non eſſet, quin publicè haberent ſatisfacere:
quia vt Auguſt.ait,Publica noxa publico eget re-
medio, vt de pœnit.diſt.1.§.hoc igitur.ad idem, in
fra de peni.& remiſ.manifeſta.cum ſim.& ideo po B
teſt dici, vt videatur,quod hic dicit,locum habere,
ſiue publicè tales eccleſiaſticæ tradiderint ſepulturę
quicunque fuerint laici,vel clerici.cum ſupra dicat:
quicunque & ita nullum excipiat.ſupra de ma. &
obed.ſolitæ.iuxta fi.ſiue priuatæ,ad hoc 5.q.1.qui
dam, vt hoc contingat pro deteſtatione criminis:
nam taliter delinquendo,videtur facere furtum ani
mæ ſuæ,quam Deo ſubtrahit per peccatum. ad hoc
videtur facere quod legitur & not.50.diſt.ex pęni
tentibus.in gloſ.ex hoc.ſed tunc obſtare videtur 2.
q.1.ſi peccaueriti in fi.ver.dicit:vbi contingit ma-
lum,ibi moriatur,vnde dicit Ioan. Chryſoſt. Non
dico tibi,ut te prodas in publicum. de pœniten. di- C
ſtinct.1.§.his auctoritatibus. uerſicu. item illud,
& c.ibi etiam dicit Gratianus,quòd ſecreta pecca-
ta,ſecreta purgantur ſatisfactione. idem dicit eadē
diſtin.§.econtra.in princip.vbi dicit: occulta pecca
ta ſatisfactione publica quoque manifeſta pęniten
tia expiari debent. fortè iſtud poteſt ſolui, ex eo ꝙ
legitur & not.in præd.cap.quidem. videlicet,ſi cri
men talis ſepulturæ ſit publicum, quamuis perſona
tumulans ignoretur, poteſt procedi contra eum in
genere, vt ſuum errorem publicè confiteatur, ut ibi
dicitur; & not.per Lauren.& Ioan.in gloſſ. contra
inſ.& cæt.

Proiiciant.] *hoc intellige, ſecundum id quod ha-* D
betur ſupra de ſepul.ſacris.

Locus ille.] *ideſt,cæmiterium eccleſiæ, in quo*
tales ſunt ſepulti.& hoc quod hic dicit,intellige ſe-
cundum illud quod legitur ſupra eod.lib.de conſe.ec
cle.ſi eccleſiam.§.vlt.

Perpetuam.) *ideſt,ſine temporis præfinitione,*
quamuis hæc dictio multis modis exponi conſueue-
rit.10.q.2.§.perpetua.

† Gondiſalnus.de here. q.22.nu.5.

26 Caret.) *not.hic rem inanimatam † ſiue locum*
puniri,propter peccatum ibi commiſſum,ſic 1.q.4.
eccleſia.& §.item peccatum ciuium.& §.iis ita.ſu
pra eo.lib.de elect.ubi.§.ciuitas.infra eo.lib.de pę-
nis.fælicis.in fine.

§.Inhibemus.

INhibemus.]
Laicæ.] *ſic C.de ſum.Trin.& fi.catho.nemo in*
principio.

Perſonæ) *cuiuſcunque ſit ordinis, ideſt religio-*
nis,ut ſupra eod.tit.ſicut in uno corpore.

Innodetur.] *intelligo per ſententiam. ſic ſupra*
eo.excommunicamus. §. qui uero.& admonitione
præmiſſa.12.q.2.indigne.

§.Hęretici.

HAeretici.)
Ad ſecundam.) *dic ut inf.eo.ſtatutum fæli-*
cis, & quod hic dicit, referas ad filios talium non
infectos,ut ſic ad proximum fiat relatio,ut ff.de po
ſtu.l.1.§.deinde.

§.Ad hæc.

AD hæc.)
Priuamus.) *not.hic caſum,in quo quis priua*
tur beneficio ex facto alieno: & hoc eſt contra re-
gulam communem,& repetè,quod dixit ſup.eo.lib.
de reſcript.ipſo iure.

§.Illorum.

ILlorum.) *Iſte §.cōtinet,quòd hæreſis liberat fi-*
lium à patria poteſtate.

c.Filij.

SVMMARIVM.

1 Crimen hæreſis non extinguitur morte.
2 An qui accuſat in crimine hæreſis, obligetur ad pœnam talionis.
3 Qui vult defendere hæreticum defunctum, admittendus.
4 Libri damnatæ lectionis ſi apud quem repe-riantur,an eum probent hæreticum.
5 Semel furioſus,talis ſemper præſumitur,niſi contrarium probetur.
6 Vbi requiritur infamia, non ſufficit rumor.
7 Leuis probatio ſufficit ad ſuſpicionem, non ad probationem.
8 Intellectus l.2.C.de hæret.& quid ſit leuè argumentum.
9 Quid dicatur legitimè conſtare.
10 Negatiua qualitatis à quo ſit probanda.
11 Inqſitor diligēter videat,an quis ſit furioſus.
12 Domeſtici qui dicantur.
13 Domeſtici cur à teſtimonio repellantur.

FIlii.) *Olim incipiebat: Ex parte.*
1 *Ad huius declarationem, ſcire debes,*
quod in crimine hæreſis obtinet,quòd non
extinguitur † morte (ut patet ſup.eod.lib.de præſcr.
E *ſi qui in fi.& no.23.diſtin.quorundam.) unde de*
eo poſt mortem poteſt quis accuſari,ut patet 24.q.
2.§.his auctoritatibus.& cap.ſequen.quod dic ut le
gitur,& no.ead.q.in fi.
2 *Et is, qui uult demōſtrare peccatum hæreſis de-*
functi,ſecundum pleroſque,non admittetur denun-
tiatiuè,immo oportet ut ſe inſcribat,& obliget ad
talionem: & ſic ſecundum hoc,admittetur per uiā
accuſationis duntaxat.ad hoc C.eodem titulo,Ma-
nichæos.uerſicu. nam ſi.C.ad l.Iul.maieſt. ſi quis.
ibi: Si aliis manifeſtis, *& cæt.& ſupponetur ei pę*
na,cui ſupponeretur ille,ſi viueret: & hoc ſi uerum
fuerit. Lauren. & Ioan.ut not.24.quæſt.2.ſanè,
in

in gloſſ. Sed qualiter. videas ibi.
3 Et quod notatur eo.c.in gloſſ. vbi dicunt, quòd
vbi quis poſt mortem de hæreſi impetitur, ſi quis
voluerit defendere, admittetur.
4 Et nota quòd in crimine hæreſeos, hoc obtinet ad
plenam probationem, vt libri † reprobatæ lectionis
inueniantur apud aliquem, vt patet in eo quod legi-
tur, & not. in præd. c. ſanè. & hoc propter enormi-
tatem, & odium delicti. & adde quod dicitur infra
eo. in fidei. in prin.

† Aliter ſen- … e & inclius … ſuperiori. … ta 12 ſed ui- de ſu[pr]a q.2. ſuper ca. fra- ternitatis.

Conſolationem.] hoc ſumitur hic in malam par
tem, ſed regulariter ſumitur in bonam, ut patet. 13.
quæſt. 2. animæ. & c. tempus. in fi. ſupra de cel. miſ.
cum Marthæ, in fin.
Effecti.] vt puta, quia tanquam freneticus alie-
natus erat à mente. ſupra de ſucce. ab inteſt. cum di
lectus.
5 Et not. quòd qui ſemel fuit furioſus, ſemper præ
ſumitur furioſus. 3. q. 9. indica: vnde qui dicit talem
poſtea fuiſſe ſanæ mentis, illud habet probare, vt le
gitur & not. in prædicto c. cum dilectus.
6 Diffamati.] ita quòd publica laborauerunt infa
mia, & ad huiuſmodi declarationem videas, quod
legitur, & not. ſupra de accuſ. inquiſitionis. in fi. in
fra de pur. cano. nos inter. in prin. & c. accedens. et
c. cum dilectus. in fi. ver. ſi vero. 2. q. 5. omnibus, in
uerbo, bonis. 11. q. 3. in cunctis, uidetur tamen, quòd
rumor in hoc non ſufficeret. arg. 23. q. 4. non inueni
tur. iuxta finem, vbi de hoc.
7 Suſpecti.] videtur quòd leuis probatio ſufficiat
ad ſuſpicionem, C. eod. tit. l. 2. ſupra de præſump. lit
teras, §. nos vero, in princ. hoc tamen non ſufficit ad
condemnationem, vt in præd. c. litteras.
8 Vel dic, quòd illud, quòd dicitur in l. prædicta, le
ui argumento. & c. determinat illud verbum, de-
uiare. & non illud. detecti fuerint; vel leue argu-
mentum vocat ibi facile, quo ad probationem, quan
do ſcilicet renuit iurare. dicens hoc eſſe peccatum, ſu
pra eod. excommunicamus 1. §. antepen. Preterea
ex leui, ideſt facili argumento prohibetur condem-
nari de hoc crimine, in præd. c. litteras. in fi. vbi ſic
not. Hoſt. vide quod not. ipſe in ſum. eod. tit. §. qua-
liter deprehenditur, ver. ſed quod vocas. cum ſequē
tibus, & quod dicetur infra c. vt officium. in glo. ali
quorum fuit ſententia, ver. ſcias tamen, &c.
9 Legitime.) ideſt clara probatione, vel compe-
tentibus indicijs, ſupra eod. lib. de regula. non ſo-
lum. ver. aut euidenter.
Conſtiterit.) repete quod dicam infra c. ut offi-
cium. in verbo. teſtium.
Petierūt.) arg. ad hoc 26. q. 6. is qui. vbi de hoc,
c. is qui in tempore ver. quòd ſi ita. de pænit. diſt. 1.
multiplex. ver. his atuem. aliàs eſt c. per ſe. verſic.
quòd ſi ita, de conſ. diſt. 4. ægrotantes.
10 Ad probandum.) & ita in hoc caſu probabi-
tur negatiua. † ſic in præd. c. cū dilectus, vbi de hoc.
& 17. q. 2. Condiſaluus, in gl. arg. eſt hic, & c. &
ſupra de regula. ſicut tenor. ibi videas, & hoc ideo
eſt, quia eſt negatiua qualitatis, cum dicitur, non
erat ſanę mentis: & iſta habet probari ab eo qui di
cit, ut not. 6. quæſtio. 5. actor. ſupra de elec. bonę me
moriæ, & eſt ratio, quia quilibet præſumitur ſanæ
mentis, niſi probetur contrarium, C. qui teſta. fa. po.

† Vide in hūc locum Frāc. Bercu. tract. de probanda negatiua, in 2. modo nu. 157. & ſequ.

A l. 2. 3. q. 9. indicas, ſed cum probatum fuerit, eū fuiſ-
ſe extra mentem, tunc temporis nil ei nocebit: nam
ea quę fiunt mente alienata, non obſunt. 15. q. 1. ali
quos, & in c. ſeq. vſque ad c. cum itaque, C. qui teſ.
fa. poſ. ſenium. in prædi. decre. ſicut.
11 Vnde dicendum eſt, quòd iudex, vel Inquiſitor
diligentiſſime inquiret, an fuerit furioſus, quia mul-
ti furorem fingunt, † vt ſic excuſentur, ff. de cu.
fur. obſeruare, ſicut etiam not. 3. q. 9. indicas.
12 Familiares.] etiam mercenarij dicuntur dome
ſtici. ff. de pœnis. reſpiciendum. §. furta. C. de his,
qui ad eccleſi. con. præſenti, & domeſtici fides im-
probatur. 4. q. 3. etiam. excipiuntur quidam caſus,
B vt ibi not. & ad declarationem eorum, quæ hic di-
cuntur, vide quòd leg. & not. 3. q. 5. in ſum. & c. 1.
& ſupra de teſti. in litteris. & 24. q. 2. in prin. &
c. 1. & quod dicam infra eo. lib. de priuil. licet.
13 Iſti autem propter ſuſpicionem repelluntur, nā
inter familiares facile quid confingitur, C. de dona.
l. datam. alias ſecus, ſecundum illud quod legitur et
not. ſupra de teſti. veniens 2. in fin. & ibi videas,
ſed contra iſtam litteram eſt arg. C. ad l. Corn. de ſi
car. ſi forte, & ponitur de pęnit. diſt. 1. ſi forte. Sed
iſte caſus excipitur, in odium tanti criminis.

† Eym. 3. par. ti. de modis decem ſophiſticandi in 9. mō, ubi dixi.

Aliquos.] à prædictis.
Dignos.] ſic ſupra de electi. quia propter. Sed ad
C declarationem huiuſmodi clauſulæ, collige ex eo
quod habetur 2. q. 7. non poteſt, & c. teſtes, & ſu-
pra de teſti. teſtimonium. cum ſimilibus.
Fidei zelatores.] ſic etiam ponitur in extrauag.
Innoc. IIII. ad extirpanda de medio populi.

c. Super eo.

SVMMARIVM.

1 Miſericordia nulli deneganda.
2 Pœnitentiam ſequitur miſericordia.
3 Qualiter intelligatur illud: Deus non iudi-
D cat bis in idipſum.
4 Signa indicantia hominem vere contritum.

SVper eo.]
Scriptum.] C. de ſum. Trin. inter claras,
circa fi. C. de hæreti. Manichęos. arg. de
hoc 23. q. 4. duo iſta.
1 Vbi dicit, quòd nulli homini claudenda eſt miſe-
ricordia. 42. diſtin. quieſcamus 16. q. 1. ſi cupis. 86.
diſt. qui clementiam, & c. non ſatis, hinc eſt quòd
Romana Eccleſia dicitur liberalis, ſupra de reſcrip.
E ſedes, in prin. vbi de hoc.
Audientia.] caſus in quibus audientia denega-
tur, notantur 23. diſtinctio. capitu. 1. in gloſſ. hic
habes, & cætera.
Relinquendi.] vt ſupra eod. ad abolendam. §.
illos quoque, vbi de hoc.
Poſtulaſtis.] & bene. ſupra qui fil. ſint leg. per
venerabilem.
2 Pœniteant.] quando peccator vere pęnitet, po-
teſt dici quòd habetur 50. diſt in. ponderet. ver. &
dominus. ubi dicit: Peccator in quacunq; hora con-
uerſus fuerit, & ingemuerit, omnium iniquitatum
eius non recordabor amplius, Ezechiel. 18. & ali-

bi dicitur: Cum conuerſus fueris & ingemueris, tūc ſaluus eris. 26.q.6.is qui, cap. cognouim s.§. ecce. vbi poſt peccatum ſecuta eſt pęnitentia, ibi datur miſericordia, ut 50.diſt.quia.in fine, vnde non debet deſpici in eo quod fuit, quia iam incipit eſſe quod nō fuit. ead. diſt. ferrum. ad idem de pęniten. diſt. 1. quantuslibet. c. quamobrem. verſ. neque enim, & c. et 32.q.1.quòd autem in fin. 47. diſt. nunquam, ſed argum. contra 56. diſt. illud quoque.

†Eym.3.par. q.100.

Deneganda.] ad hoc† 50. diſt. pęnitentes. 26.q. 6.is qui. & c. qui recedunt.

3 Nam ſcriptum eſt: Nō iudicat Deus bis in idipſum. 81. diſ. presbyter. 13.q.2. quæſitum. 23.q.5. quid ergo, de pęni. di. 3. §. auctoritas, & dic in idipſum, ideſt propter eandem cauſam, vel propter idē factum: dummodo diuerſæ cauſæ non ſubſint: nam bene punitur quis bis: puta cum ex diuerſo facto, diuerſæ oriuntur actiones: puta actio legis Aquiliæ, & iniuriarum, vbi intentata vna, intentatur, & alia in id quod reliquum eſt. ff. de act. & oblig. qui ſeruum, & ſic collige ex præmiſſis, quòd illud quod primo dicitur ſupra eod. in prin. locum habet quo ad ſalutem animæ, quia Deus non vult mortem peccatoris, ſcilicet quo ad animam quā creauit, de pęnit. diſtinc. 1. c. quia diuinitatis. ad idem arg. ea. diſt. ſicut primi. in fi. 3.q.4. hi qui. 13. quæſtio. 8. his à quibus. in fine, alia vero auctoritas locum habet quo ad corpus: nam & mortem corporis propter peccatum, homini Deus inflixit, vt in præal. c. ſicut primi in fi. & ita patet, quòd hic loquitur de eo, qui Eccleſiæ ſacramenta cum inſtantia petit.

4 Ex qua petitione, & pectoris tunſionibus, apparet eum vere contritum, & quòd vult ſuos errores, & peccata confiteri ſacerdoti, de pænitent. diſtinctio. 1. quem pænitet. ver. tanta. & c. & hic videas quòd notat Inno. & Hoſtien. infra de ſenten. excommu. à nobis 2. in fi.

c. In fidei.

SVMMARIVM.

2 Fauor fidei magnus, & quare.
2 Papa an de hæreſi poſsit accuſari.
3 Occultum ſeu ſecretum, quid dicatur.
4 Iudex idoneus in crimine hæreſis contra Papam, eſt concilium.
5 Sed non Cardinales.
6 Quis debeat ſententiam contra Papam hæreticum pronuntiare.
7 An contra Papam hæreticum defunctum, eius ſucceſſor ſit iudex competens.
8 An diſpoſitio huius c. quæ loquitur de inquiſitione, locum habeat, cum ageretur per uiam accuſationis, denuntiationis, vel exceptionis.
9 Teſtimonium hæretici pro catholico valet, ſed non contra.
10 Excommunicati aliàs ab actibus legitimis alieni, hic fauore fidei admittuntur ad teſtimonium.
11 Idem in participibus criminis.
12 Idem in ſocijs criminis.
A 13 Conjecturas criminum iudex rimetur.
14 Facilius deponentibus contra diffamatum, vel ſuſpectum, credendum, quàm teſtificantibus contra non diffamatum, aut non ſuſpectum.

In fidei.] Olim incipiebat: Conſuluit.

1 Fauorem.) qui magnus debet eſſe, ex eo quod extra fidem nō eſt ſalus. 24.q.1. §. alienus, & c. quia ex ſola. c. quicunque ab vnitate fidei. 93. diſt. qui cathedram, & adde, & videas quod dixi ſupra eo. lib. de ſum. Tri. fideli in glo. 1.

2 Et tantus eſt fauor fidei, quòd de crimine hæreſis, etiam in occulto poteſt Papa† accuſari, ut patet
B ex eo quod leg. & not. 40. diſt. ſi Papa. & loquor de tali occulto, quod probari poteſt, C. de app. cos. et tūc ſecundū ueritatem, tale crimē dicitur manifeſtū, ſecundū illud quod legitur & notatur. 11.q.2. corū.

3 Dicitur enim occultum ſiue ſecretum, id quod quinque ſciunt: ſecundum illud, quod legitur et not. de pęniten. diſtin. 2. §. econtra, & c. verſiculo filiam namque, & c.

4 Et huius criminis iudex competens, eſt concilium† generale dumtaxat, vt expreſſe legitur 17. diſtin. §. hinc etiam, ver. ad hæc ſereniſſimus, & c. 2. q.7. §. itē Symmachus, Sed arg. contra 9.q.3. nemo,
C vbi de hoc ſed ibi loquitur de fideli, & catholico, non hæretico, & ſic non obſtat.

5 Scias tamen quòd Hug. ſcripſit. 63. diſt. in ſynodo, quòd Cardinales poſſunt deponere Papam propter hæreſim: ſed hoc iure aliquo non probauit, & ideo non recedo ab eo, quod plane dicitur in præd. §. hinc etiam. ver. ne hæc.

6 Et quamuis tale crimen probetur in concilio contra Papam, uidetur quòd concilium non debeat eum condemnare, ſed ipſe Papa contra ſe ſententiam habeat promulgare, ut 21. diſt. nunc autem. Sed contra credo: & hoc clarè colligitur ex præalleg. c. ſi
D Papa. iuxta finem.

7 Et de Papa uiuo indubitāter uerum eſt. Sed quid ſi opponatur per uiam accuſationis tale crimen Papæ defuncto? nunquid eius ſucceſſor erit iudex competens ita quòd non ſit neceſſarium concilium conuocare ad cognitionem talis criminis? innuit Ioan. & Lau. quòd ſic: & hoc patet ex eo quod legitur et not. 24.q.1. cap. 1. quod cap. non loquitur in cognitore, ſed in executore, & quod ibi dicit glo. ſic intellige: hic eſt caſus, ſcilicet hæreſis, in quo, ideſt propter quem, Papa, ſcilicet prius defunctus, Papam, ſcilicet uiuentem, uel etiam poſt prædeceſſorē mor-
E tuum, ligare poteſt, ſcilicet per conſtitutionem iuris, prius ab ipſo defuncto editi. & hūc intellectum planè innuit quod dicit ibi tex. & illa gloſ. Et quod ibi dicit, non fuerat neceſſarium, ut aduerſus eum noua facta prodirent, prout ibi notant doctores: potuiſſet tamen ferri ut ſupra de poſtula. præla. capit. ad hoc in parte deciſa. uerſicu. quod niſi: nam excommunicatus amplius poteſt excommunicari. 3. quæſtio. 4. c. ult. & uideas quod dicam infra eod. ut commiſſi. in gloſſ. hic adde, & c. & quod dixi ſupra eod. filij, in princip.

8 Inquiſitionis.) Quid ſi agatur per modum accuſationis, uel denuntiationis, uel exceptionis, nunquid

quid habebit locum quod infra ſequitur? hic innuitur quod non, quia cum dicat de modo inquiſitionis dumtaxat, de alijs ex certa ſcientia ſubijcere videtur. 25. diſtin. qualis. 96. diſt in. vbi nam. & ſupra de præſum. nonne. & ſupra de decimis. ad audientiam. in fine, & ſupra de transla. inter corporalia, 2. q. 5. conſuluiſti. inf. eod. lib. de priuil. ſi Papa. 1. reſpon. in fi. contra credo.

9 Nam eſt expreſſum, quòd catholico agente ſiue litigante contra hæreticum, pro orthodoxo quidem valet teſtimonium hæretici. 2. q. 7. ſi hæreticus. verſic. ſi autem. ſic etiam not. Laur. & Io. 23. q. 4. ipſa pietas. in prin. in glo. in hoc, & c. in fine, de pœnit. d. 1. multiplex. iuxta finem. in gloſ. maximè, &c. Si dicatur quòd hæreticus teſtificari non poteſt, vt ſupra eod. dubius. & infra eod. lib. de ſententia excõmu. decernimus. 25. q. 4. ipſa pietas. in prin. dic vt ibi no. in gl. prædicta, ſcilicet quòd hoc verum eſt cõtra fidelem: nam eadem ratio eſt in caſibus ſupradictis, quę eſt in caſu inquiſitionis, ſcilicet fauor fidei: ergo idem ius eſſe debet. ad hoc ſupra de conſti. tranſlat. ſupra de reſcrip. inter cæteras. cum ſimilibus.

10 Excommunicati.] iſti regulariter ab omni actu legitimo repelluntur, vt ſupra eo. li. de exce. pia. ubi dixi de hoc. fallit in caſu huius cap. & uidetur, quòd etiam non admittatur ad teſtimonium in hoc caſu, is de quo habetur infra eod. li. de pœnis. fœlicis. §. 1. uer. in iudicij. &c.

11 Participes.] Iſti etiam regulariter prohibentur † à teſtimonio. C. de teſti. cog. quoniam. ſupra de teſti. veniens. 4. q. 3. liberi. arg. contra ſupra eo. lib. de teſt. mediatores. tu dic vt in gl. proxi. præce.

12 Socij criminis.) ſed iſti † in fauorem fidei admittuntur, vt dictum eſt, ſi veriſimiliter verum dicere præſumantur, vt ſequitur, quid de periuro? dic ut inf. eod. accuſatus. §. licet.

Hæreticos credentes, &c.) repete circa iſtas dictiones, quod dixi ſupra eod. c. quicunque.

Coniecturis.) ad hoc concordat infra eod. accuſatus. §. licet. & potes ponere exemplum, ſupra de præſump. litteras.

13 Has autē coniecturas, iudex examinans melius ſcire poteſt. ff. de teſti. l. 3. ad hoc 4. q. 3. ſi teſtes.

14 Daponitur.) quia facilius ipſis deponentibus ſiue teſtificantibus, habet credi contra grauiter diffamatum, quàm nõ diffamatum: uel ſuſpectum, quàm non ſuſpectum: ad hoc ſupra eod. filij.

c. Præſidentes.

SVMMARIVM.

1 Per excommunicatos quoſcunque punitionem hæreticorum fieri poſſe.
2 Nec proptera dicuntur Inquiſitores eis communicare, ſi tempore neceſſitatis hoc fiat.
3 Tota ciuitas exuri poteſt ob hęreticos ibi commorantes.
4 Quilibet poteſt & occidere, & capere hæreticos.
5 Sed tutius eſt, id facere magiſtratuum auctoritate.

PRæſidentes.) Olim incipiebat Quæſiuiſtis.

Regni.) 23. quęſt. 5. principes. & capitu. regum.

Prouinciæ.) 11. q. 1. experientiæ.

Loci.) ead. q. ſi quiſquam. 23. q. 5. adminiſtratores.

1 Eco mmunicati.) quau nque † excommunicatione, & quantumcunque publicè, & hoc eſt in fauorem fidei, vt ſupra c. proxi. †Eym. 3. p. q. 22. ubi dixi.

De facto.) Vt quia intruſus eſt, non de iure. Nũquid vn acinitas ſe poteſt dare domino vni? de hoc ſatis no. Hoſt. ſupra de iud. ſignificauerũt. ſuper uerbo labatur. & ibi videtur tenere quòd non: ibi videre poteris. hoc ergo caſu habetur recurſus ad eos, qui ſunt in certis locis conſtituti, non diſtinguendo bene vel iniuſte. ſic, 11. quæſt. 3. cap. ſi quiſquam. ibi conſtitutorum, &c.

2 Habere.) ergo ſi iſta ceſſant, non dicuntur talibus excommunicatis communicare, 11. q. 3. ſicut Apoſtoli. cum tribus cap. ibi ſequen. infra de ſenten. excommu. nuper.

3 Iuſtitiam.) videtur quòd ſi aliqui hæretici ſunt in ciuitate, poteſt exuri † tota ciuitas. ad hoc 23. q. 5. ſi audieris. vbi de hoc. † Gõdi. trac. de hęr. q. 14. Alfon. de iuſta hære. pu. lib. 2. c. 14.

4 Ibi etiam habetur, quòd hæretici poſſunt occidi, vt ea. cauſa. q. 4. quando. & uidetur, quòd quicũque poſſit hoc facere, vt notatur in præce. c. ſi audieris. in glo. tu quicunque, &c. & idem not. Lauren. & Io. de Fan. Sed contra ea. q. ſi non licet. verſi. quaſdam. & verſ. his igitur. & 23. q. 4. ea uindicta. uer. non ergo. & q. vlt. quicunque. facit ad hoc quod notatur, 33. q. 2. inter hæc, in glo. in fi. Dic quòd quamuis Eccleſia concedat generalem auctoritatem, & ſpeciale pruilegium exterminantibus hæreticos de ipſorum terris, vt 23. q. 5. ſi vos. & ca. ſi audieris, quod cap. loquitur in principibus ſæcularibus, vt ibi patet ex rubrica. & quæſt. 8. legi. ſupra eodem excommunicamus. §. catholici.

5 Verum tamen ſatis videtur tutum, † ut ſemper fiat ſpeciali edicto principis, uel Eccleſiæ: ne aliàs ex cupiditate, uel ultione potius quã ex iuſtitia, uel obedientia uideatur pugnare, 23. quæſt. 1. quid culpatur. & q. 2. cap. 1. & 23. q. 3. ſex differentię. & huius ſententiæ fuit Goff. in ſum. eod. titu. §. ſed nunquid catholici, et adde quod dicam infra eodem, cum ſecundum, in gl. ultima. †Idē Archi. in cap. ſi uos. 23. q. 5.

c. Cum contumacia.

SVMMAIVM.

1 Contumacia multis modis contrahitur, & graue eſt peccatum.
2 Suſpicio regulariter repellenda potius quàm approbanda.
3 Præſumptio vehemēs, ideſt, fortis, & grandis.
4 Excommunicandus, quoties monendus. & nu. 5. in fine.
5 Pro prima contumacia nemo puniendus.
6 Qui fugit iudiciũ, de iuſtitia cenſetur diffiſus.
7 Præpoſitio, per, temporis continuationem ſignificat.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

8 Dictio, ex tunc, quid hic importet.
9 Dictio, velut, veritatem exprimit.

CVm contumacia.] *Olim incipiebat: Conſultationi.*

1 Contumacia.] *quæ contrahitur pluribus modis. 11.q.3. certum. & eſt graue peccatum. 8.q.1. ſciendum & no. 3.q.1. in ſumma.*

Præſertim.] *ideſt, maximè.*

2 Suſpicioni.] *regulariter omnis ſuſpicio, potius repellenda quàm approbanda, vel recipienda. 6.q.1. omnis in fi. nec aliquis debet iudicare ſuſpicionis arbitrio. 2.q.1. primo. dic vt ibi not.*

Eyme. hac 2. p.q.55. & ibi dixi.

3 Vehementem.] *ideſt fortem ſiue grandem† ſecundum Hugut. ſic inf. c. proxi. vbi dicam, in prin. ſic inf. de purga. cano. inter ſollicitudines. verſiculo attendentes, & c. ſupra de præſum. litteras. verſic. quo circa. vbi de hoc in gloſ. immo ex leui, & c. Facit etiam ad hoc, quod leg. & not. infra de ſimonia, inſinuante. in fine.* B

† Eym. infra q.47. ubi. dixi.

4 Vocatus.] *Videtur quòd bis † debeat admoneri excommunicandus, hereticus maximè, vt 23.q.5. non vos. ver. qui à communione. vbi videas de hoc, in gloſ. hic dicitur, & c. et 24.q.3. dixit Apoſtolus. in princ. ibi etiam videas.*

5 *Nam pro prima contumacia nemo puniẽdus eſt, vt arguitur. 74. diſtin. honoratus. vbi de hoc uideas in gl. arg. hic, & c. & 4.q.5. quiſquis, in gl. ſed obijcitur, & c. immo videtur quòd ſecunda, vel tertia monitio requiratur. ut 24.q.3. de excommunicationis. aliqui tamen dicunt, quòd in hoc caſu ſtatim poſt primam citationem, quis excommunicari poſſit. ad quod legitur & no. ead. q. ſi quis de potentibus. & adde quod dixi ſupra eod. lib. de appel. ab eo. in glo. ſemel ſecundo, & cæt.* C

Reſpondeat,] *intelligo quando hoc in citatione exprimitur.*

† al. quia,

6 Subterfugit.] *qui† refugit iudicium, apparet eũ de iuſtitia eſſe diffiſum. 11. queſt. 1. Chriſtianus. in fi. ad idem 3.q.9. decernimus. vbi de hoc. Ad idem 74. diſt. honoratus. ſupra de præſum. nullus. ibi:* Cõfitetur enim, *& c. vbi dicit Inno. confitetur, ideſt præſumitur contra eum, nõ tamen condemnabitur ex hoc. ſed punietur in expenſis, & aliquando grauius: ſupra de iudic. de Quoduultdeo. C. de iudicijs. ſancimus. 11.q.3. c. rurſus. quod dic ut not. 3.q.9. in ſumma. ſupra de dolo, & contu. veritatis, & ſupra vt lite non conteſt. c.1. iuxtà fi.* D

Per annum.] *ſic ſupra eod. excommunicamus 1. §. qui autem vbi de hoc uideas. & quod legitur & no. inf. de pœnis, grauem.*

7 *Et ex iſtis iuribus uidetur quòd iſta præpoſitio, per, de ſui natura demonſtret temporis continuationem. ad idem, 7.q.1. præſentium. ibi:* Per duorum menſium, *& c. ſupra ut lite non conteſta. quoniam frequenter. §. ſi uero. quòd ſi forſan. ibi: per ſpatium 6. & c. ſupra de cler. non reſi. c.2. & c. ex parte. ſupra eo. lib. de elect. ſtatuimus. §.1. & c. cupientes. uer. & ſi per 20. & §. cæterum. et 5.q.2. preſenti ſupra de preſcrip. ſanctorum. 16.q.6. c.1. & c. quicunque. & c. placuit. et C. de preſcri. 30. ann. l. cõpetit. §. ultimo, quæ ponitur 16.q.3. ſub §. preſcriptionũ. & incipit, iubemus. ubi dicit per cõtinuum annum,* E *& c. ſupra de frigi. & maleſi. litteræ. in fi. et c. laudabilem. in prin.*

8 Ex tunc.] *ideſt anno elapſo. ergo non ante. ſic ſupra eod. lib. de elec. cupientes. §.1. ubi de hoc.*

Velut.] *expreſſiuum eſt ueritatis.*

9 *Et hic adde quod dicam infra eod. ut commiſſi. in glo. qualiter, & c. ſic ſupra eo. lib. de elect. cupientes. §.1. ubi de hoc.*

c. Accuſatus.

SVMMARIVM.

1 Suſpicio uehemens qua dicatur.
2 De hæreſi diffamatus, nec ſe purgans, hæreticus eſt cenſendus.
3 Suſpectus de hæreſi per annum excommunicatus, vt hæreticus damnandus.
4 Purgatio ab accuſatione deſcendit, & ideo deficiens in purgatione punitur, ac ſi eſſet accuſatus.
5 Purgatio etiam ab inquiſitione poteſt oriri.
6 Relapſus iuris fictione dicitur is, de cuius lapſu verè prius non conſtat.

ACcuſatus,] *Olim incipiebat: Quod ſuper.*

Suſpectus.) *ſubaudi, & ſuper hoc fuit in ius uocatus. ſupra eo. excommunicamus. §.1. & ſup. cap. proxi.*

1 Vehemens.) *dicit Papias, & Hugut. quòd uehemens† idem eſt quod fortis. ſiue grandis. & dic uehemens, nõ tamen uiolenta. ſupra de præſum. litteras. ubi patet, quòd propter præſumptionem dumtaxat non probatur hoc crimen, ut infra ſequitur.* † Eymer. 2.p.q. ibi dixi.

Magna, & vehemens. *hęc uerba reſpicit §. ſequẽs, & hæc ſatis uidentur poſſe declarari per id quod legitur & no. infra de pur. cano. inter. §.1.*

Orta.) *fortè ex dictis teſtium, ut in præcit. decr. inter. §.1.*

2 *In qua decretali notat Hoſtien. quòd ſi de hæreſi ſit aliquis publicè diffamatus, pro eo quia familiaritatem continuam habet cum hæreticis: ſeu ad occulta conuenticula conuenit unà cum alijs: ſiue à communi conuerſatione fidelium uita, & moribus diſſidet: ſi talis ad arbitrium epiſcopi ſe nõ purgauerit, ſiue quia iurare non vult, ſiue quia in purgatione deficit; canonicè eſt puniendus, ideſt uerè hæreticus eſt cenſendus, ſupra eodem excommunicamus. §. adijcimus. & §. ſeq. unde in prædicta decre. inter. ab officio, & beneficio deponitur, & in arctum monaſterium detruditur.*

3 *Si autem ſuper his diffamatus non ſit, ſed ſola præſumptione habetur notabilis: puta quia per annum † ſtetit excommunicatus, ut infra de pœnis, grauem. uel alia de cauſa probabili: tunc ſi ad arbitrium epiſcopi ſe non purgauerit, non condemnatur ſtatim, ac ſi conuictus eſſet: ſed ſolummodo eſt excommunicandus, in qua ſententia ſi per annum ſteterit, etſi in ueritate hæreticus non ſit, poteſt tamen* † Eym. 2.p.q.

men vt hereticus ab Eccleſia iudicari, ſiue damnari & ſic loquitur ſecundum eum, ſupra eod. excommunicamus. §. 1. & hoc dicit tenendum; licet per alios fuerit cōtrarium notatum in prędicta decre. inter. videas quod ibi notatur in glo. immo videtur, &c. A

4 *Et ſi bene conſideres, ibi defectus purgationis inducit deſpoſitionem: & eſt ratio ſecundum Goff. qa purgatio ab accuſatione deſcendit: & ideo qualis pœna imponeretur per modum accuſationis, talis imponetur per defectum purgationis deſcendētis ex ea. Nec obſtat quod ibi dicitur, quod nullus apparebat accuſator. quod debet intelligi verum eſſe nunc: apparuit tamen in principio, & deſtitit.*

B 5 *Vel dic. quòd purgatio deſcēdit ex Inquiſitione: quod innuit illud verbum:* ex dictis teſtium, *&c. vt qualis pœna imponenda fuiſſet per modum Inquiſitionis, talis imponatur per defectum purgationis. Sed ibi cum ageretur de crimine hæreſis, certum eſt etiam, quod per modum Inquiſitionis imponeretur pęna depoſitionis ab officio & beneficio. ſupra de accuſ. Inquiſitionis.*

Abiurauit.] *ſupra de pur. cano. inter. de conſec. diſt. 2. ergo Berengarius. Ex quibus iuribus colligitur modus & forma huius abiurationis.*

Committit.] *repete quod dixi ſupra eod. cap. 2. in tribus, vel quatuor glo. primis.*

C 6 Fictione.] *de fictione † habetur etiam de pęnit. diſt. 4. ſi ex homo. iuxta princ. & hoc caute dixit, cum ſecundum rei veritatem de lapſu ipſius accuſati non conſtiterit a principio: vt 15. q. vlt. c. vlt. in fi. immo poſtquam abiurauit hæreſim, de qua erat infamatus, ſiue canonice ſe purgauit, debet denuntiari boni teſtimonij vir. vt 15. q. 5. c. 1. ad idem 2. q. 5. habet hoc. & c. omnibus. in fi. infra de purg. canon. ex tuarum. in fi. nec poteſt dici uere relapſus, arg. optimum de conſecr. diſt. 4. ſi baptizatus. ver. ſacramētum. & c. qui in maternis. & ſic hinc colligitur, quòd, vehemens ſuſpicio contra ipſum inducit præſumptionem, quòd prius fuerit lapſus, vt ſic poſt reditum poſſit dici relapſus.*

† Zach. trac. de hær. c. 16. [illegible]

† Eymer. [illegible]

D Plene.] *demonſtrat, quòd aliqualis fuit de hoc probatio contra ipſum, ſed non plena propter quam poſſet condemnari. ſic ſupra de teſt. veniens. cap. 1.*

Grauius.] *ſcilicet quàm ſi nūquam abiuraſſet.*

Pœna.] *quæ habetur ſupra eod. ad abolendam. §. illos quoque. ſupra eod. ſuper eo.*

§. Eum vero.

SVMMARIVM.

1 Secta unde dicatur.
2 Articulus cur ſic dictus.
3 Abiurans vnam hęreſim ſingularem, & poſtea in aliam incidens, an ſit relapſus.

E EVm vero.] *Iſtum §. addidit Papa Bonifa. Berenga.*

1 Secta.] *dicta eſt ſecta† a diuiſione, quaſi ſectio: vnde ſectæ philoſophorum, vel hæreticorum: de quibus hæreticorum ſectis habetur 24. q. vlt. quidam.*

† S. Tho. 2. 2. [illegible] 11. arti. 1. [illegible] Eymer. [illegible] q. 1.

Fidei.] *ſupra de ſum. trin. firmiter. cum ſimilib.*

2 Articulo.] *dicitur articulus diminutiue ab artu, ideſt membro: vnde dic articulo, ideſt membro.*

Simpliciter vel generaliter.] *factum reſpicit ſecundum quoſdam: ad hoc facit de conſe. diſt. 2. ego Berengarius. dic vt ibi not. in gl. facit hoc.*

3 *Sed quid ſi tantum vnam † ſpeciem abiurauit? & videtur idem arg. ff. de iureiur. duob. §. exceptio, de conſec. diſt. 4. in ſynodo. de pęnit. diſt. 5. c. vlt. infra de reg. iur. defleat. Ex quibus videtur poſſe colligi, quòd ſi dumtaxat vnam ſpeciem abiurauit. & non in illam ſpeciem ſed in aliam hæreſim incidit, videtur relapſus. † cum fides de ſe, quoddam ſcutum reputetur. ad hoc facit de pęnit. diſt. 5. c. 1. ver. defleat, &c. et ibi videas. & 50. diſt. ſi quis diaconus. in fi. & ideo qui eius partem offendit, totam, & quā libet eius partem tetigiſſe videtur, & offendiſſe. ad hoc de pęnit. diſt. 1. vulgaris. nam genus. & ſpecies non ſunt diuerſa, niſi quia unū eſt in plus, ut genus, aliud in minus, ut ſpecies. facit ad iſta quod not. de conſ. diſt. 4. proprie. iuxta fi. in gl. ſed quomodo, etc.*

† Hodie omnis hæreſis abiuratur, & ita ceſſat quęſtio.

† Zāch. trac. de hær. c. 16. num. 2.

§. Ille quoque.

SVMMARIVM.

1 Fauor hæreticis exhibitus an quandoque excuſabilis.
2 Hæreticum adorans, credens hæreticorum cenſetur.

ILle quoque.]

Acceptet deducat.] *hic videas quod dixi ſupra eod. cap. 2. in glo. illi dicuntur, & c. ver. verum ſi quis &c.*

Dona vel munera.] *ff. de uerbo. ſignifi. leg. inter donum.*

1 Non poſſit.] *ſed ſi poſſit excuſari, ſecus videretur, arg. hic a contratrio ſenſu: vt quia fame moritur. argu. 11. q. 3. quoniam multos. in fi. cum ſimilibus. 1. quæſt. 2. quàm pio. iuxta princ. ibi;* quorū nulli. *&c. vbi de hoc. ſed arg. contra. 5. quæſt. 5. cap. 2. 23. quæſt. 4. nimium. iuxta principium. de hoc legitur & not. 42. diſt. quieſcamus. Item argu. contra 32. q. 4. ſicut ſatius.*

2 Sine adoratione.] *hoc dicit, quia ſi hoc interueniſſet, non eſſet dubium, quin eſſet credens hæreticorum, vt dixi ſupra eod. cap. 2. in glo. 2. iuxta princ.*

§. Licet vero.

SVMMARIVM.

1 Fere teſtimonium dignitas eſt.
2 Speciale eſt in hæreſi, vt teſtis ex interuallo corrigat dictum ſuum.
3 In deteſtationem hæreſis, quilibet aliàs inhabilis teſtificatur.
4 Indicia crimen probant.
5 Regulariter primo dicto teſtificantis ſtatur; ſed fallit in hæreſi.

LIcet.] Repellantur. *vt 22. q. vlt. paruuli. ſupra de accuſ. cum oporteat.*

1 Et

1 *Et nota, quod facere teſtimonium dignitatis eſt 32. quæſt. 5. præceptum. vbi de hoc, ſupra de teſti. teſtimonium. in glo. unde admitti. & ca. ſicut. in fin.*

2 Poſtmodum.] *ex interuallo, & ita erit ſpeciale† in caſu hæreſis, aliàs ſecus: quod dic ut legitur & not. ſupra de teſti. cogen. præterea.*

† Eyme. 3. p. q. 65. vbi dixi

3 Exceptum.) *& ob hoc dicitur, quòd tanta eſt labes iſtius criminis, quòd ad eius accuſationẽ etiam ſerui aduerſus dominos, & quilibet crimínoſi, & ét infames aduerſus quemlibet admittuntur, vt 2. q. 7. §. huic opponitur. ad idem ea. q. cap. Paganus. §. in hoc. & §. ſed quæritur. & extra de ſimo. tãta. Et idem eſt in alijs criminibus exceptis, ſcilicet in ſimonia, ſacrilegio, & in crimine læſæ maieſtat. 15. q. 3. ſane. ſecundum Ber. & Laur. & intelligas, quòd etiam in hoc crimine, inimicus capitalis admittatur ad accuſationem, ad hoc 3. q. 5. cap. 2. infra de ſimo. licet Heli. in fine. & ca. per tuas. de hoc ſatis notat Hoſtien. in ſumma, de accuſatio. §. quis poſſit. ſub §. admittuntur. ad idem ſupra eod. tit. cum P. Manconella. vbi de hoc.*

† Eyme. 3. p. q. 65. Hierony. Gigas de crimi. læſæ maieſt. lib. 2. q. 4. 5. & 6.

Manifeſtis.] *aliàs competentibus, ut ſupra eod. lib. de reg. non ſolum. ver. aut euidenter.*

4 Indicijs.) *hic uides quòd indicia probant. de hoc legitur & not. ſupra eod. excomunicamus. 1. §. ult. ſupra de cler. peregri. inter quatuor. in gl. non dicit, & c. ſupra, qui filij ſint leg. tranſmiſſę. in fi. ſupra eod. li. de regula. non ſolum. ver. aut euidenter, infra eod. lib. de homi. pro humani in fi.*

Leuitate.] *hoc reprobatur, ut hic. 18. quæſt. 3. ſtatuimus.*

Fidei.] *ſic ſupra eod. in fidei.*

Aliud.] *quàm periurum ſupradictum.*

Obſiſtat.] *forte poteſt poni exemplum, ſupra de teſti. ex tenore. vel aliud conſimile.*

5 *Regulare eſt tamen, quod potius, ſtatur primo † dicto quàm ſecundo: vt legitur & not. ſupra ut eccle. beneſi. ut noſtrum. in glo. cum primæ, & c. ſupra de prę́ſump. litteras. in glo. hoc eſt notandum, & c. ad idem concordat. ſupra de teſti. veniens 2. in glo. ſed quæritur, & c. in fi.*

† Eym. 3. p. q. 65. vbi dixi Arelatanus de hær. nota bi. 13. Couaruuias lib. 2. varia. reſolut cap. 13. nu. 9.

§. Sane.

SVMMARIVM.

1 Diuinationis nomen ſemper in malum ſonat.
2 Apoſtoli vnde dicantur diuini.
3 Diuinatio trifariam ſumitur pro Theologia, pro ſcientia infuſa, pro arte Magica.
4 Quibus locis tractetur in iure canonico de illicita diuinatione.
5 Diuinationum genera quot.
6 Sortilegi & diuinatores differunt, & quibus locis de illis agatur.
7 Procurare reſponſa a demonibus, hæreſim ſapit manifeſtam.
8 Manifeſte, hic quid ſignificet.
9 Epiſcopi ſollicite inquirere & punire debent ſortilegos.

SAne.] Apoſtolica.] *maxime.*

1 Diuinationibus.) *dicit Hieronymus, quòd* A *diuinatio nunquam in bonam partem accipitur. 1. q. 1. nunquam diuinatio. † id etiam habetur ead. q. iudices. in prin. vbi dicitur: prophetæ eius in pecunijs diuinabant.*

2 *Sed videtur contra ead. quæſt. eos. in prin. ubi dicitur: Petrus diuinus Apoſtolus, & cap. 38. diſt. omnes. ibi: diuini Apoſtoli, & cap. 16. quæſt. 1. prædicator. dic quòd ibi ſumitur in bonam partem, ſcilicet a diuinitate, non a diuinatione; ſic etiam ſumitur 26. q. 2. illud ver. hoc autem.*

3 *Et ad huiuſmodi declarationem ſcias, quod diuinatio tripliciter accipitur: primo, pro ſcientia theologiæ, a qua theologi diuini dicuntur; ſecundo pro ſcien-* B *tia infuſa a Deo, & ſic dicitur Prouerbiorum 16. Diuinatio in labijs regis, in iudicio non errabit os eius. tertio pro ſcientia magica, uel fallaci profanatione; qua falſi prophetæ, vel magi fingunt ſe prauidere, vel præſcire futura. Num. 22. Non eſt augurium in Iacob, neque diuinatio in Iſrael. Et dicitur diuinatio a diuino, as. quod eſt vaticinari, vel futura prædicere.*

4 *De iſta diuinatione habetur 26. q. 2. intelligi. & c. qui ſine. & quæſt. 5. cap. 2. & c. aliquanti. c. ſortis. c. ſi quis clericus. & quęſt. 7. non obſeruetis. ubi videas: & 3. q. 5. conſtituimus. Ex quibus capit.* C *collige argumentum, qualiter ad eos qui talem diuinationem faciunt concurrentes, debent pęnitere, & puniri. Genus diuinationis à Perſis allatum eſſe fertur: diuini dicti ſunt, quaſi Deo pleni.*

5 *Duo autem ſunt genera diuinationis, ſcilicet ars & furor. Varro autem dixit quatuor eſſe diuinationum genera. hæc habentur 26. q. 4. cap. 2. in princ.*

6 Sortilegijs.] *qui ſunt ſortilegi, † Iſidorus diffiniuit etymolo. lib. 8. & habetur 26. q. 1. capit. 1. ex quo c. colligitur, quòd eſt differẽtia inter ſortilegos & diuinatores. ad idem, q. 3. cap. 1. in prin. & in fi. & q. 5. ſi quis clericus. de ſortilegis habetur 33. q. 1. cap. ult. infra de ſortilegijs cap. 1. & 2. & 26. q. 7. non obſeruetis. 2. q. 8. quiſquis, in fine.*

D 7 Saperent.) *vt 26. quæſt. 4. c. 1. circa princ. uer. Arrioli. vt quando aliqua faciunt, ut habeant reſpõſa à demonibus, ut ibi. & ead. cauſa. q. 2. hi qui. nam tales plus multo peccant, quam in caſu poſito, ſupra eo. ille. & magis hoc videtur hæreticum, quã illud.*

Manifeſte.) *in dubio habent dimittere ſuis ordinarijs: vt ſequitur.*

8 *Et dic manifeſte, ideſt clare, perſpicue, & certe: ita quod probatione non egeat, quia proprie ſumpto vocabulo, manifeſtum dicitur illud, quod debet probari. 11. q. 3. eorũ qui, ſed notorium nõ probatur: &* E *ſic intelligitur 2. q. 1. manifeſta. ſecus in ordinario alio, qui in dubio habet cognoſcere, an ſua ſit iuriſdictio. ff. de iudic. ſi quis ex aliena. Idem in delegato. † ſupra de reſcrip. ſuper litteris. & eſt ſimile huic ſupra de cenſi. Romana. ver. notoria.*

9 Iudicibus.) *epiſcopis vel legatis, quorum dicitur eſſe ſtudium, tales ſolicite inquirere, et quoſcunque ipſius Chriſti inimicos inuenerint, diſtricta vltione corrigere, vt habetur, 26. quæſt. 5. peruenit. quod cap. loquitur in legato, vt patet ex titulo ipſius capituli.*

§. De

§. De Quæſtionibus.

SVMMARIVM.

1 Qualiter Inquiſitores vſuras reſtituere iubeant.

2 Cur interdictum Inquiſitoribus, ne de vſuris judicent.

DE quæſtionibus.] *Hic fuit aliquid immutatū de mandato Papę Bonifacii, nam per antiquā poterant compellere tales ad reſtituendas† vſuras, de quibus conſtabat iudicialiter: tamen de ipſis cognoſcere non valebant. Beren.*

† Zanchinus de hær. c. 10. nu. 2. & 3.

Iniunxerunt.] *pęnitentia ſine ſatisfactione, ſeu reſtitutione vſurarum, non eſſet fructifera. infra de pœnit. & remiſ. cum quidam.*

1 *Et ideo eis talem pœnitentiam imponunt Inquiſitores: nam hoc pertinet ad iudicium animæ, non iuriſdictionis ordinariæ: & ideo talem executionem habent facere ordinarij, & non ipſi, vt ſequitur.*

Offendiculum.] *ideſt læſio, vel oppoſitio.*

2 *Nam ſi de talibus quęſtionibus ēt poſſent, & uellent cognoſcere, nō ita taliter uacarent ſaluti animarum in officio Inquiſitionis: et ita illa cognitio eſſet quædam oppoſitio tanto bono, quod eſſe nō debet. ad hoc 26. q. 1. presbitero. in fi. cum concor. ibi notatis.*

§. Si vero.

SVMMARIVM.

1 Non omnis receptator, fautor, & c. eſt hæreticus: ſecus ſi ſit credens hæreticorum.

2 Pœnitentia, & in perſona, & in bonis poteſt imponi.

3 Varietas lectionis in hoc textu.

4 Qui dicantur reincorporati.

5 Hæretici pœnitentis, & reincorporati hæredes ad ſucceſſionem bonorum eius admittuntur.

6 Intellectus cap. Vergentis, de hæreticis.

7 Intellectus huius §. in ver. porro.

8 Pœnitentia impoſita perſonæ, non tranſit ad hæredes.

SI vero receptando, defendendo, fauendo.] *Ad declarationem horum verborum, uide quod notaui ſupra eod. c. 2.*

Hæreticus.] *hic manifeſte patet, quòd nō omnis receptator, defenſor, fautor hæreticorum, eſt hæreticus; ſecus ſi eſſet credens eorum erroribus: ſic loquitur ſupra eod. excommunicamus. 2. §. vlt.*

Impoſitum.] *ſecus ſi eſſet imponendum. infra §. proxim.*

2 In bonis.] *hęc littera demonſtrat, quòd pœnitentia impoſita reſpiciebat bona defuncti, non perſonā dumtaxat; ſecus eſſet † ſi Eccleſiam, vel hoſpitale, ſeu alium pium locū cōſtrueret, Eccleſiam dotaret, vel aliud conſimile, quod conſiſteret iam vere.*

† Zanchinus de hær. [illegible] Reper. [illegible]

Hæredes.] *ſic infra de ſentent. excomm. a nobis 2. in fi. ubi de hoc. & 16. q. 6. c. ſi epiſcopū. in fi. 12. q. 2. epiſcopus qui. vbi de hoc. & not. 1. q. 4. §. item*

A *peccato ciuium. in gl. idem eſt. &c.*

Deuenerunt.] *ſupra de pigno. ex litteris. in fi. cum concor. ibi notatis, de hoc etiam dixi ſupra eod. lib. de immu. Eccleſiarum. quia nonnulli.*

Vellent.] *& ita erat de futuro, & ita diuerſificatur à §. præcedenti.*

Extincto.] *die de hoc, vt legitur & notatur 13. diſt. quorundam.*

3 *Caueas tamē tibi, quia aliter eſt littera iſtius §. quàm communiter habeatur: Eſt enim ſic:* Porro, † vel, qui confeſſi fuerint in iudicio de hæreſi corā Inquiſitoribus huius prauitatis, & ad faciendam pænitentiam, quam inquiſitores iniungere ipſis

B vellent bona ſua eiſdem Inquiſitoribus obligarunt: ſed antequā iniungeretur eis pęnitētia, deceſſerunt: non tamen hæretici, ſed reincorporati potius Eccleſiæ vnitati, vel eorum hęredibus, qui ad ſucceſſionem talium admittuntur, non eſt ſatisfactio pro extincto iam crimine iniungenda. *Et talem litteram habet dominus Ioā. Cardinalis, qui eam ſic exponit.*

† Vide reſcriptum Vrbani IIII. conſultus. § ſunt & alii, quod eſt impreſſū ſupra in hac. 2. parte pag. 133

4 Reincorporati. †) *ideſt per ipſos Inquiſitores abſoluti. & ad gremium Eccleſię per abſolutionem debitam reducti admittuntur.*

† Sequentes gloſſæ ſunt domini Ioan. Cardinalis.

5 *Et ſic nota, ſi hæreticus pœniteat de hæreſi, & fuerit vnitati Eccleſiæ reincorporatus, eius hæres*

C *ad ſucceſſionem bonorum admittitur: in authen. ut cum. de appel. cog. §. generaliter. ver. ſi vero. et uer. ſeq. coll. 9. & hoc videtur fieri de ſola miſericordia ſupra eo. vergentis. quæ ſicut æquitas præferenda eſt rigori. C. de iudicijs. placuit. ſupra eo. libr. de rerum permu. c. 1.*

6 *Vel dic in dicto c. vergentis. fuit lata ſententia diffinitiua ſuper crimine infra eod. cum ſecundum, ſed hic ſponte fuit confeſſus ante diffinitiuam.*

Extincto.] *in eo, qui eſt cōfeſſus, & paratus fuit ſententiam accipere: quam non religionis contemptus, ſed neceſſitatis articulus excludit. infra de ſenten. excom. à nobis.*

D Crimine.] *contra infra c. proximo.*

7 *Solutio. crimen eſt extinctum morte, quo ad iniunctionem faciendam, vt hic, vel dic quòd hic non loquitur de hæretico, ſed de defenſore, & ſimilibus, qui non ſunt hæretici, vt ſupra c. proximo: Et ideo ex quo non ſunt in crimine excepto, teneho regulam qua cauetur; Delicta & honores cum capite ambulant. ff. ſi ex noxa. cau. aga. l. 2. reſponſo 1. & C. ne de ſta. defunc. ſi pater tuus. C. ſi pen. appel. mors interue. ſi pater.*

Iſtæ gloſſæ ſunt domini Ioan. Cardinalis, quas hic poſui propter litteram ſupradictam, quæ eſt vera, alia vero littera communis, † eſt defectiua, &

E *obſcura.*

† Sed conſulto eſt ita poſita, nam in ſubſtātia idē continet.

Iniungenda.] *defuncti ergo purgatorio reſeruantur.*

8 *Et huius dicti eſt ratio: quia impoſitio pœnitentiæ, perſonam ſequitur, & non tranſit ad hæredes: quod patet, quia morientibus non imponitur, ſed eis dumtaxat eſt innoteſcenda. 26. q. 7. c. 1. quod fieret ſi ad hæredes tranſiret. nec obſtat ſi dicas, plerumque puniuntur hæredes pro peccatis parentum. ſupra eod. vergentis. Illud enim verum eſt in ſuo caſu ſcilicet in confiſcatione bonorum, non tamen cor-*

poraliter, quia peccata ſuos debent tenere auctores quantum ad pœnam, ſupra de his quæ fi. a ma. par. c. quæſiuit, C. de pœnis. ſancimus, & ideo nec ut pœna, nec vt pœnitentia iudiciaria poteſt ad hæredes tranſire, vt hic dicit, de hac materia not. 1. q. 4. in princ. ibi videas.

§. In eo.

IN eo.] Admitti. ſupra eod. vergentis. infra eo. cum ſecundum.

Per ſententiam declaratum.] arg. quòd per ſententiam ius non datur, ſed declaratur: ſic 11. q. 3. c. quo modo. vbi de hoc.

Poſt mortem.) 24. q. 2. ſane.

Procedatur.] dic ut ſupra eod. lib. de præſcript. ſi quis §. 1.

§. Sacerdotes.

SAcerdotes.] Eorum. ſubaudi erroribus, ſupra eo. excommunicamus. 2.

Indebite.] videas quod legitur & not. 23. q. 3. non in inſerenda. in fi. & q. 5. reos.

Impedire.) etiam occulte.

Immurationis.) ſupra eod. c. 1. dic vt ibi.

c. Statutum. 1.

STatutum.) videas per te, & olim incipiebat. multorum, & multum fuit abbreuiata.

c. Ne aliqui.

SVMMARIVM.

1 Iuriſdictio conceſſa contra plures, vbi in vnū cæpta eſt exerceri, in cæteros perpetuatur.
2 Intellectus huius cap.
3 Inquiſitores an ſint ordinarij iudices.

NE aliqui.

1 Non cæpta.) *Hic vides Papalem declarationem, quæ habet quòd vbi eſt iuriſdictio† commiſſa contra plures, ſi incipiat vti contra vnū, eſt contra alios perpetuata, & nō expirat: & hæc fuit ſententia Inno. ſupra de reſcrip. paſtoralis, in gl. ex hoc, quam ſententiam tenebat Ioā. de Deo in ſuis quæſtionibus, & hoc per illam decre. paſtoralis. iuxta fi. & eſt ratio, quia iuriſdictio eſt res indiuiſibilis: ergo quācito eſt perpetuata quo ad unū intelligitur perpetuata quo ad omnia commiſſa, quāuis non expreſſa, ſed tacite comprehenſa & hāc ſententiam tenuit Io. per l. C. de duo. reis. l. vlt. & C. de an. excep. l. vlt. Alij diſtinguunt, an negotia ſint connexa, aut non, per id quod habes, ff. de mino. l. etiam. ff. de negotijs geſt. l. eum actum. Alij diſtinguunt, an committatur contra vnam perſonam dūtaxat, quamuis ſuper plures articulos diuerſos: quo caſu obtinet prima ſententia: aut contra plures perſonas, qua caſu obtinet quod not. ſupra de offi. deleg. licet. in glo. vlt. & in præci. c. paſtoralis, & forte iſta ſententia non eſt mala.*

† De hoc articulo copioſe hic Geminianus. capel a Tholoſana deci. 341. ubi additio.

2 *Et poteſt reſponderi ad hanc decr. quòd iſtud accidit in fauorē fidei, vt ſequitur: & ſic erit ſpeciale.*

3 *Vel dic,† quod videtur, quòd ſint, & ſunt ordinarii, cum ſint à principe ad vniuerſitatem cauſarum deputati.*

c. Vt officium.

SVMMARIVM.

1 Abſolutus ab hæreſi, non reſeruata forma iuris, an ſit abſolutus.
2 Epiſcopus abſoluit etiā redeuntem ab hęreſi.
3 Simulatio a Deo ſeparat, & eius multiplex ſpecies.
4 Falli, bifariam ſumitur.
5 Lupi nomen & natura.
6 Lupus pro hæretico, malo prælato, &c. ſæpe ſumitur.
7 Nomen lupi generaliter male ſonat.

VT officium.) *Olim incipiebat: Licet vbique, ideſt in quolibet loco: ad hoc ſupra eod. li. de off. ordi. cū epiſcopus.*

Infamatos.) 2. q. 4. omnib. infra de purga. cano. inter.

Suſpectos.] infra eod. §. vlt.

Sanctiones.) ſupra eod. ad abolendam, infra de purga. cano. inter.

Poſtpoſito.) ad hoc 11. q. 3. quattuor. c. quiſquis, & c. qui reſiſtit. c. Julianus.

Iuxta formam.) 11. q. 3. cum aliquis. infra de ſen. excom. a nobis 2. iuxta fi.

1 *Quid ſi fuerit abſolutus non obſeruata illa forma? videtur quod non ſit abſolutus, cum in abſolutione certa forma requiratur. ut patet infra de ſentent. excom. cum deſideres, & ſic etiam notat Inn. ſupra de fi. preſ. veniens, in gl. 1. in fi. Contra credo, ſecundum illud quod not. 2. q. 1. de manifeſta, in gl. ſimile & in c. in fine, & 24. q. 3. comperimus.*

2 Impendatis.) *vos Inquiſitores, ſic etiam epiſcopus† diœceſis, ſiue eius ſuperior, abſoluit eum, qui incidit in hæreſim iam damnatam arg. 23. q. 4. ipſa pietas. ſic etiam notāt Lau. & Io. 24. q. 1. c. 2. in fi.*

Conſueuit.] hoc habetur 1. q. 7. c. ſaluberrimū, de conſec. diſt. 1. ego Berengarius.

3 Simulata.) *Spiritus ſanctus diſciplinæ effugiet fictum. Sapientiæ 1. de pœnit. diſt in. 3. inter hoc 2. & 1. q. 1. per Eſaiam. in fi. 1. q. 3. Saluator. de cōſe. diſt. 4. oſtenditur, ad idem. 1. q. 1. ita ſit. & nota quod eſt multiplex ſimulatio: quod dic, vt legitur: et not. 24. q. 1. officij. iſta, qua hic loquitur, eſt deteſtabilis ſic 86. diſt. c. inferior.*

Fallentes.) *bene dicit, immo ſeipſos, & c. quia licet Deo poſſint mentiri, ipſum tamen fallere nō poſſunt, de conſe. diſt. 2. panem de altari, ſed contra 81. diſt. oportet, iuxta finem, ibi; o vos ſacerdotes, qui fallitis nomen meum, &c.*

4 *Dic, quòd falli poteſt duobus modis ſumi: vno modo ideſt in falſam opinionem duci, & hoc non cadit in Deum: & ſic loquitur prȩalle. c. panem. 24. q. 3. Deus. Secundo modo dicitur falli, ideſt fraudem pati,*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

pati,ſecundum quod dicitur Deus fraudari, & nomen eius falli. & ſic loquitur prædictum c. oportet.16.q.1.reuertimini.

Specie.] *inter cætera Apoſtolus dicit,quòd ipſe Satanas in lucis angelum ſe transformat. vt 2. ad Cor.12.& 26.q.5.nec mirum.ver. porro hoc eſt.*

5 Lupum.] *dic quod lupus a græco translatũ eſt, græce enim licos dicitur,quòd rabie rapacitatis quicquid inuenerit, trucidet; eſt beſtia,quæ inſidiatur ouibus,quarum guttur inuadit, vt citius ſtrãgulet.*

6 *Et ſumitur hic lupus pro hæretico.ſic 25.quæſt. 1.ſunt quidam.in fi.Item dicuntur lupi † mali prælati qui ſubditos beſtiali more dilaniant.2.q.6.decreto in fi.Item dicuntur lupi,mali† cuſtodes,ideſt iudices,4.q.4.contra ritum.Item dicuntur lupi, laici reſpectu clericorum;quos ſemper mordaci lacerãt dente.83.diſt.nihil.Item dicuntur lupi mali ſacerdotes,q adulteratorie exercent officiũ ſuum.de conſec.diſt.4.quomodo.ver.non ob aliud.in fi.Item dicuntur lupi,qui falſe baptizantur, vt ibi.*

7 *Et ſumitur lupus generaliter in malam partem, vt patet 81.diſt.oportet.in prin. ſupra de elect. ne pro defectu.ſupra de renun.niſi cum.§.propter malitiam.23.q.4.tres perſonas.*

Gerant.] *ideſt, ſub ſpecie veræ incorporationis ad fidem,non remaneant in errore.*

§. Verum quia.

SVMMARIVM.

1 In rebus magnis diligens Inquiſitio adhibenda.
2 Quantopere ab errore cauendum.
3 Seueritatis variæ appellationes.
4 An per duos teſtes tantum debeat quis de hæreſi damnari.
5 Per teſtes ſingulares, & famam,nemo debet de hæreſi condemnari.
6 De hæreſi nemo ex præſumptionibus condẽnandus.
7 Sententia innocentij, in crimine hæreſis ſufficere leuiores probationes.
8 Teſtes in cauſa hæreſis compelli poſſunt ad ferendum teſtimonium, & mortaliter peccant ſi ſubtrahunt ſe.
9 Neque ab hoc debito excuſat votum,aut iuramentum in contrarium.
10 Neque vllum exemptionis priuilegium.
11 Inquiſitor,iterato poteſt teſtes interrogare,ſi confuſe deponant.
12 Vbi numerus requiritur,duo ſufficiunt.
13 Quæ perſonæ ſint, aut dici poſſint religioſæ.
14 Diſcretæ perſonæ quæ dicantur.
15 Tabellioni ſcribenti acta Inquiſitionis , non debent ſatisfacere inquiſiti.
16 In cauſa hæreſis monachus conficit iſtrumẽta,aliàs ſecus.
17 Præcipiendi verbum,quam vim habeat.

VErum quia.] Procedi.*ad hoc eſt C.de appel. addictos.*

1 *Nam in magnis rebus diligentior faciẽda eſt inquiſitio.42.diſt.quieſcamus. & legitur & not. 7. q.vlt.c.iuxta fi.*

Reos.] *ideſt peccatores,peccato hæreſis.*

2 Errores.] *dicit Auguſtinus. Quantũ poſſumus cauendum eſt errare,non ſolum in maioribus,verũ etiam in minoribus rebus: nec niſi rerum ignorantia poſſit errari.38.diſt.quamuis.*

3 Seueritas.] *dicitur ſeueritas , integritas , rigor, diffinitio,iudiciũ.de hoc etiam habetur 12. q. 2.§. verum illud.50.diſt.vt conſtitueretur,in fi.*

4 Teſtium.] *aliquorum fuit ſententia,quod in hoc caſu non ſufficiunt duo† teſtes argu.optimum ſupra eod.excommunicamus.1.§.adijcimus. ibi: tres,aut plures. &c.& ſic dicetur iſte caſus exceptuatus a regula,de qua habetur 2.q.4.in prin.vbi etiam ponũtur alij caſus exceptuati in ſumma ipſius quæſtionis.nam durum videtur,quòd homines bonæ famæ debeãt Inquiſitores,vel Ordinarius,ad dictum duorum ſimpliciter de tanto crimine cõdemnare;& eſt ratio,quia talibus ordo legitimæ defenſionis truncatur,ſcilicet in notitia teſtium,infra eod.ſtatuta.§.1. in interrogationib.dandis, vt fieri conſueuit. ſupra de teſt.per tuas nobis.& no.2.q.1.in primis.in gl. teſtes iurare,& c. ſed arg. contra infra proxime , ibi, duas, & c.& concor.ibi poſitis.*

† Eyme.3.p. q.71.vbi dixi Gondiſaluus de hær. q.13. num.9.Papacius Ru.in allegat.de hæreſi.§ 13.

5 *Certum eſt tamen, quòd per ſingulares † teſtes & famam,non poteſt quis de tanto crimine condemnari. ſupra de teſti.tam litteris. præſertim cum in criminibus probationes debeant eſſe luce clariores. C.de probat.ſciant cuncti.quæ ponitur 2.q.8.& notatur ſupra de teſti.veniens 1.in gl.ſed cum crimẽ.*

† Eymer.3.p. q.72 vbi dixi copioſe.

6 *Et de hoc crimine, non eſt quis ex præſumptionibus iudicãdus. ſupra de præſump.litteras,indicatur ergo purgatio in hoc caſu.*

7 *Scias quòd Innoc.ſcripſit ſupra de ſimo.ſicut 1. quòd in crimine ſimoniæ, & hæreſis hoc eſt ſpeciale,quòd cum in alijs negotijs requirendæ ſint probationes luce clariores,vt dictum eſt: tamen in crimine hæreſis minores† probationes ſufficiunt.C.de hereticis.l.2.& adde quod dictum eſt ſupra eod.filij. in gl.videtur q,& c.dicit tamen, quòd leuia ſigna ſufficiunt ad præſumendum aliquem hæreticum,ſed illa ſigna oportet plene probari. ſupra de præſump. litteras.propter ſuſpicionem tamen indicetur purgatio,ſupra eod.excommunicamus.*

† Et hæc ſententia eſt falſa. Palacius Rub.in alleg. de hær.§. 12.

8 *Et quãdo agitur de hoc,credo quod teſtes poſſunt compelli, † ſi ſe ſubtraherent a teſtimonio perhibẽdo.ſupra de teſt.cogen.peruenit.& ſi Inquiſitori celarent veritatem,nouum contrahunt mortale peccatum.11.q.3.quiſquis.*

†Eym.3.p.q. 62. ubi dixi.

9 *Ex quo patet,quod iuramentum,†nec uotũ contra hoc præſtitum,non excuſat,vt 22.q.4.in malis. infra eod.lib.de reg.iur.in malis.*

† S.Tho.2.2. q.70 artic.1. ad ſecũdum. Socin. Reg. 509.

10 *Nec priuilegium exemptionis habentes,meo iudicio, à ferendo teſtimonio ſe poſſunt excuſare,etiã coram Ordinario.argu.ad hoc efficax,ſupra eod.excommunicamus 1.§.adijcimus.in fi.*

11 *Circa talia debet iudex,vel Inquiſitor eſſe ſolicitus:nam ſi teſtes depoſuerunt confuſè,† et de cauſa ſcientiæ cõſtat minus plene requiſitos fuiſſe, iterato debent requirere: nam hoc de iure fieri poteſt,vt ſupra de teſti.per tuas.ad hoc.ff.de quæſtionib.repet. debent etiam inquirere de inimicitia teſtium , cũ is*

† Eyme. 3.p. q.62.vbi dixi

contra

A *contra quem inquiritur, de talibus nequeant diuina re ſupra vt eccle. bene cap. 1.*

12 Duas.] *quia in ore duorum ſtat omne verbum, 2. ad Cor. 13. 2. q. 4. §. quod uero. 4. q. 3. vbi numerus. 35. q. 6. §. vl. nam pluralis locutio, duorum numero eſt contenta. infra eod. lib. de reg. iur. pluralis.*

13 Religioſas.) *religioſi † etiam dicuntur clerici ſæculares. 4. diſt. deniq; iuxta prin. ſic & laici. 44. diſt. non liceat. vbi etiam idem dicitur de clericis: ſic & epiſcopi. ſupra de voto, ex multa. ver. ſi ergo. vbi de hoc. ſed forte hic intellexit de illis religioſis, qui habitum ſuſceperunt: pro quibus multum præſumitur. infra de no. oper. nun. cum ex iniuncto. §. ſuper eo. ubi de hoc.*

† Eyme. 3. p. q. 63. Fel. in c. licet, de cf ord. & ca. tua nos, de iure iuran.

14 *Et not. quòd non ſufficit, quòd ſint perſonæ religioſæ, ſed requiritur quòd ſint diſcretæ, nam multi religoſi ſunt idiotæ, & iuris ignari: vt in præd. c. ex multa. ver. ſic ergo. item nota. quòd illa perſona dicitur diſcreta, quæ bene ſcit diſcernere inter leprã & lepram. 11. quæſt. 3. cap. quo modo. ideſt quis et qualiter ſit ligandus, vel ſoluendus, ut ibi. ad hoc de pęnit. diſt. 6. cap. 1. in prin. iuxta finem. ver. caueat ſpiritualis.*

Præſentia.) *ideſt, conſpectu. 9. q. 3. ſaluo. ſic. 15. q. 7. §. ſolus. & cap. ſequen.*

C Publicam.) *ſupra de pręſump. illud. ſupra de pręſcrip. ad audientiam. iuxta finem.*

15 *Iſti perſonæ tabellionis non debet ſatisfieri de labore ab his † contra quos inquiritur: nam Inquiſitiones habent fieri ſine incommodo reorum, in authent. vt nulli iudi. §. his inſuper. coll. 9.*

† Eyme. 3. p. q. 108.

Duos viros.] *ſupra, de probatio. quoniam cõtra. & extrauagan. Bonifacij. debent ſuperioribus. ver. & ſtatuit generale, &c.*

Scriniarij.] *vulgare eſt Romanorum. ſic ſupra de præſcrip. ad audientiam. iuxta fi.*

Seu.] *expoſitiue ponitur pro. ideſt,*

16 Tęneri.] *arg. contra ſupra, ne cleri. vel mo. ſicut te. dic † quòd iſte caſus eſt exceptuatus. & nota quòd iſte ſolus caſus excipitur, in quo monachus cõ* D *ficiat inſtrumentum, vt clare patet in extrauag. Bonif. debent ſuperioribus. ver. & ſtatuit. ibi videas.*

† Eyme. 3. p. q. 19. vbi dixi

17 Pręcipimus.] *ergo eſt neceſſario obtemperandum. 13. q. 1. c. pen. & vlt. & 4. diſt. §. vlt. 23. q. 1. quid culpatur. nam quod Cæſar præcipit, ferendum eſt: quod imperat, tolerandum, vt ead. q. militarẽ. et dic ferendum corpore, tolerandum, ſcilicet mente.*

Non obſtante,] *ſic infra eod. lib. de ſen. excom. alma. §. fi. & infra eod. c. §. denique.*

Canonis.] *prædicti. c. ſicut te.*

E

§. Compeſcendi.

SVMMARIVM.

1 An iudex delegatus poſſit inuocare auxilium ſæculare.
2 Nulla conſtitutione obſtante, Inquiſitores libere procedant.
3 Quod a nobis approbatur, noſtrum dicitur.
4 Facilius quis repellitur ab obtinendo, quàm ab obtento.

A Compeſcendi.] Pręmiſſa. 12 *q. 2. indignę.*

Cenſuram.] *infra de verbo. ſignifi. quærenti.*

Prædicatores.) *ideſt, illos, qui prædicare volunt. quod dic vt legitur, & not. 6. q. 3. cap. 1.*

Quæſtuarios.] *infra de pęni. & remiſ. cũ ex eo.*

Ipſos.) *ſcilicet quæſtuarios.*

Brachij.] *24. q. 5. adminiſtratores. cap. prodeſt. ſupra de offi. ord. cap. 1. & cap. quoniam. in fi. 17. diſt. nec licuit.*

1 *Et habes hic efficax arg. quod iudex delegatus nõ poteſt inuocare auxilium † brachij ſæcularis, niſi ei ſpecialiter fuerit delegatum: & ſic obſeruat, & tenet curia: nam reſcriptum eſt ſtricti iuris, vt not.* B *ſupra de reſcrip. edoceri. in fine: ibi videas, & forma mandati ab homine dati, excedi non poteſt: ſupra eod. lib. de pręben. cui de non ſacerdotali. in fine. cũ ſimilibus ibi notatis. ſic etiã tenuit B. in ſua additione, quam poſuit in præd. c. glo. vlt. in fi. vbi ſic dixit; omnia iſta loquuntur in ordinario: nam ſecus eſt in delegato, quia non poteſt implorare brachium ſæculare, coadiuuat iſtud dictum ſtylus Curiæ Romanæ: nam in litteris Apoſtolicis, ſiue reſcriptis, aliquando apponi conſueuit: Inuocato ad hoc, & c. vt hic dicitur, quod quidem non fit ſine cauſa, quaſi nõ ſit ipſo iure illud auxiliũ, niſi in litteris apponatur:* C *nam talis clauſulæ adiectio aliquid operari debet, arg. ff. de leg. 1. ſi quando. ff. ad municipa. l. 1. in fi. cum ſimilibus: alioquin ſi nil operaretur, fruſtra adijceretur: ad hoc quod legitur, et no. ſupra de ma. & obe. ſolitæ. in gl. ℘ quandoque & c. 28. q. 1. ſicut enim. vltra medium. ver. ſin autem, infra eo. lib. de priui. c. ſi Papa. §. 1. in fi. vt dictũ eſt ſupra eod. lib. de præben. c. ſi cui, in glo. hæc clauſula. Sed arg. contra. 23. q. 5. adminiſtratores: ibi: eccleſiaſticis viris, & c. & hanc partẽ videtur tenere Inno. de off. dele. ſignificaſti: & Hoſt. eo. ti. c. 1. primã ſententiã teneas, & ſecundum hoc corrige quod dixi in præd. capit. adminiſtratores. quod capitulum intelligitur in ordinarijs iudicibus eccleſiaſticis, de quibus di-* D *ctum eſt ſupra eo. lib. de ſta. mo. periculoſo. in fine.*

Conſtitutione.] *ſupra de reſcrip. nonnulli.*

2 De duabus.] *nec conſtitutione iſta, quæ loquitur de vna dumtaxat. ſup. eo. lib. de reſcrip. ſtatutũ. nam illa loquitur in mero iudice delegato, licet etiã ſibi locum vendicet in conſeruatore, vt ſupra eo. li. de offi. deleg. ca. ult. iſta in eo qui habet certam prouinciam limitatam: & ſic omnes de illa prouincia ſunt ſuæ iuriſdictionis, ergo omnes illos poteſt ad ſe uocare, & diſtringere ſicut quilibet alius ordinarius: nam talis Inquiſitor ordinario comparatur,* E *vt patet ſupra eod. ne aliqui.*

Obſeruari.) *videas quod legitur & not. 22. q. vlt. de forma. in gl. vide quomodo. ſic ſupra eod. ex communicamus. 1. §. 2.*

3 Approbatas:) *quæ ſuæ etiam dicuntur per approbationem. C. de ve. iure enucle. l. 1. §. ſed neque. ſupra eod. lib. de præben. ſi Apoſtolicæ.*

Fautor) *repete quod dixi ſupra eod. c. 2. in uerbo, fautores.*

4 Spolietur.) *hoc verbum inuit, quod per ſententiam, non ipſo iure, nam facilius deiicitur quis ab obtinendo, quàm repellatur ab obtento, 15. q. 1. c. vlt. ſupra de iureiuran. quemadmodum. cũ ſimilib.*

c. Vt

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

c. Vt commiſſi.

SVMMARIVM.

1 Super crimine hæreſis, non fertur noua ſentẽtia, ſed iam per canones lata, renouatur.
2 Cur ſint periti in cauſa hæreſis aduocandi.
3 Differentia inter prudentes & peritos; & quis peritus.
4 Peritorum nomine Theologi, Canoniſtæ, & Legiſtæ intelliguntur, non mathematici, aut medici.
5 An periti in cauſis fidei adhibiti, poſſint recipere ſalarium.
6 Recipere poſſunt gratis oblatum, ſed non petere.
7 Qualis eſſe debeat Iuriſconſultus.
8 Iuriſconſultus fraudulenter conſulens, tenetur de dolo.
9 Qualiter ſit contra abſentes procedendum.
10 Fideiuſſores abſentium pęna pecuniaria mulctandi.
11 Abſentes hęreſeos rei vbi debeãt conueniri.
12 Hæreticus cum vbique peccet, vbique poteſt iudicari.
13 Sponte redire qui dicantur.
14 Detruſio pænitentium in carcerem, non tam fit ad pœnam quam ad cautelam: & quare.
15 Nemo in pęnam criminis ad perpetuum carcerem damnatur iure ciuili, ſecus iure Canonico.
16 Quibus pęnitentiales pœnæ imponuntur, nõ dicuntur diffinitiue iudicari.
17 Fugientes è carceribus hæretici iudicandi.
18 Sententia qua in hęreſim lapſi, Eccleſię reconciliantur, quibus verbis concipienda.
19 Sententiam diffinitiuam iudex non poteſt commutare.
20 An Inquiſitor ſolus poſſit priuare clericos, vel priuatos nunciare eccleſiaſticis beneficiis, abſque epiſcopi conſilio.
21 Clericus corrigi paratus, deponi non debet.
22 Inquiſitor ſolus priuare poteſt beneficijs ſæcularibus.
23 Epiſcopum delinquentẽ, an puniat ſuus Metropolitanus, vel Synodus.

VT commiſſi.
Singulis.) *Nam ſinguli poſſunt procedere, vt ſupra c. proxi. 1. reſponſo.*
Committendi citationes.] *habes ſimile ſupra de offi. deleg. hac conſtitutione. §. vices.*
Denunciationes ſententiarum.) *Sic habetur in præalleg. §. vices.*
Tuleritis.) *hic adde clauſulam infra poſitam iuxta finem:* plenam concedimus facultatem; *& ſic repetas ad finẽ cuiuslibet articuli, qui infra ſequit.* † Vide eundẽ archidiac. in c. ſtatuta. ... 4. in ver. ad ſententias.
1 *Et licet iſta † littera dicat, tuleritis ſententias. &c. non tamẽ credas quod ſit neceſſeriũ in crimine hæreſis nouam ſentẽtiam promulgari, cum iã à ſanctis canonib. ſit antiquitus promulgata: ſed ſufficit*
A *quòd antiqua ſentẽtia per denunciationẽ renouetur, & tunc talis ſic denuncians nõ eſt promulgator noui conſtituti, ſed executor antiqui, vt hæc colliguntur 24. q. 1. c. 1. & eſt huius ratio: quia lex factum notat, etiam ſine ſententia. vt ibi notatur per l. ff. de ritu nup. palam. §. vlti.*
2 Expedierit.) *quia cum in negotio hæreſis ſit cũ magna cautela procedendum, ut ſupra c. vt officium Inquiſitionis. §. verum. ad talem cautelam ſunt peritorum † conſilia requirenda.* † Eym. 3. p. q. 77. & ſeq. repertoriũ uerbo Inquiſitores. §. quæ eſt ratio.
3 Peritos.) *differentia eſt inter peritos, & prudẽtes, ut patet 11. q. 3. nemo peritorum. vel dic, quod hoc reſpicit litteratos; dicit Hug. in deriuationibus*
B *quòd peritus idem eſt quod doctus, inſtructus.*
4 *Nec credo hoc intelligendũ de quolibet perito litterato, ſed de theologo, vel canoniſta, vel legiſta: nã cum hic agatur de crimine puniendo. uel abſoluendo (quòd crimẽ eſt merè eccleſiaſticum. infra eo. vt Inquiſitionis. §. prohibemus. debet per canones cognoſci, & decidi arg. ad hoc 11. q. 1. ſi quis cum clerico. cum ſimilib. & ad hoc leges famulantur, ut ea. cauſa. q. 3. ſummopore. 3. q. 9. dignum. c. hortamur. 6. q. 4. ſi inter. 10. diſt. ſi in adiutorium, aliàs imperitus matheſeos riſui pateret. 37. diſt. qui de menſa. ut ſi medicus cum ſuo urinario uellet in talibus iudicare, quod eſt riſui patẽdũ. ad hæc infra eod. ſtatuta. §. 1.* † Repertoriũ uerbo gratis & uer. ſalariũ. §. 1. Zãchi. de hær. c. 15. n. 3.
C 5 Præbeant.) *nunquid gratis? † uidetur quòd non, quia nemo de ſuo cogitur facere beneficium. 10. q. 2. precarie. Item quia dignum eſt recipere emolumentum, eũ qui præſtitit obſequium. 12. q. 2. charitatẽ. Præterea nemo cogitur ſuis ſtipendijs militare. ſupra de præſcrip. cum ex officijs. & hoc plane uidetur dicere Auguſt. 11. q. 3. nõ licet. ubi de hoc. & 14. q. 5. c. ult. in prin. Sed contra conſtat, quòd hic agitur de iuſtitia, & ueritate fidei, quã quilibet defendere tenetur, aliàs eſt proditor ipſius ueritatis. 11. q. 3. nolite timere eos. & ubi quis tenetur ad aliud, ſuis ſumptibus illud habet exequi, ut dictum fuit ſupra eod. lib. de cenſi. Romana. in uerbo uiſitatis.*
D 6 *Credo quòd licite poſſunt recipere. ſi eis datur aliquid ab Inquiſitore, uel alio iudice. arg. eius quod legitur & not. 1. q. 3. uendẽtes. & ſic intelligo prima iura: ſed non poteſt petere, & ſic intelligo contraria in hoc caſu, in alijs ſecus.*
7 Conſilium.) *Iuriſconſultus debet eſſe in conſilio cautus: in patrocinio fidelis: & in iudicio iuſtus: ut olim habitum eſt in prima compilatione in prin.*
8 *Et quod dicit in conſilio cautus, dic cum debet cõſulere, quia ſi fraudem adhibet, tenetur de dolo. ff. de reg. iur. conſilij, aliàs regulare eſt, quòd nemo tenetur ex conſilio. ff. manda. leg. 2. in fi.*
In virtute obedientiæ.) *ſic ſupra eod. lib. de ſe-*
E *pul. animarum. in prin. ibi dixi.*
9 Procedendi.) *qualiter procedi poſſit contra abſentes, † ſic plane iudicio, ſi cõſtat de ipſorũ perfidia & ſint contra eos ſolemnia edicta propoſita, quãuis de iure ciuili in criminalibus non pronuncietur diffinitiue contra abſentem ad impoſitionem pęnæ. niſi uſq; ad relegationem, ut ff. de pęnis. abſentem, credo de iure canonico poſſe pronunciari diffinitiue ſuper ipſo crimine, ſupra de do. & cõtu. ueritatis. 86 diſt. tãta. ſi autem non conſtat, locũ habet ſupra eod. cũ cõtumacia. de hac materia plene not. 3. q. 9. in prin.* † Guido Fulcodius q. 6. Zanchin. de hær. c. 9. Sim. de catho. inſtit. 2.

10 In

10 *In fideiuſſores autem abſentium pęna pecuniaria †iudici poteſt.ff.de cuſto.reo.ſi quis.quod dic ut not.23.q.5.cum homo.*

† Zanchi. de hære.c.9.nu. 4. Guido Papæ deci.570.

11 *Quod c.videtur aliter dicere, quòd ſi citati non erant, & ibi iam deliquerant, ibi poſſunt conueniri ratione delicti, & remittendi ſunt.C.vbi de cri.agi oportet.authent.qua in prouincia.& in authen.nulli iudicum.§.ſi vero.coll.9.3.q.6.c.1. vbi de hoc. & c.vlt.ff.de nox.actio.leg.vlt.ff.de offi. preſ.l.3. arg.contra 24.q.2.nec quiſque.vbi de hoc.circa hoc videas quod legitur & not.infra de rap.c.1.*

12 *Aduerte tamen quòd hęreticus ante conuerſionem, ſemper eſt in delicto actu manente; & ideo uidetur quòd vbiq; poſſit conueniri & iudicari; at ubi* B *prius fuerant citati, & ex hoc prędeuenti fuerint, tũc non obeſt mutatio domicilij.ff.de iur.om.iud.cum quædam.ſupra de foro compe.propoſuiſti.*

13 Obedientes.] *conſueuit dubitari, qui dicantur ſponte ad gratiam redire: ad hoc poteſt dici, quòd illi ſponte redeunt, qui infra tempus gratiæ veniunt, licet in generali ſunt moniti: neque enim coacti videntur, qui a nemine ſunt præuẽti: & facit bene ad hoc. ff.ad Tertull.l.1.§. ſi ea ſit mater.cum ſequenti.ver.certe.& poſt tẽpus gratiæ, ſi eſt res integra hoc eſt, quòd non eſt corporaliter †requiſitus, nec ꝓbationes contra eum receptę.ad hoc.ff.de opt.l.mancipiorum.nam ſi poſt tempus gratię requiritur per-* C *ſonaliter, & auditur, quamuis errorem ſuum detegat, indignus eſt venia: & ſic loquitur canon.in ſuo caſu 24.diſt.c.vlt.cũ ſimilib.& circa hoc videas. C.de his qui latro.occul.leg.vlt.hic tamen loquitur de talib.obedientibus, quia nõ incarcerarentur. & adde quod not.in ſumma Hoſt.eod.tit.§.qualiter deprębendantur.ver.aduerte tamen, &c.*

† Al. perſonaliter.

14 In carcere.] *iſta carceris reclusio.non eſt tam ad pœnam criminis quàm ad cautelã. ad hoc infra eod.lib. de pęnis. quamuis.ne noceant, ne alios inficiant: vt appareat an in tenebris ambulent, an in luce: an ibi pœniteant.*

15 *Ad hoc ſupra eod.excõmunicamus 2.§.ſi qui* D *autem.non diffinitiue: nemo enim in pœnam criminis ad perpetuum carcerem † damnari poteſt.ff.de pęnis.aut damnum.§.ſolet.& hoc ſecundum leges, licet ſecundũ canones imponi poſſit, & in perpetuũ, & ad tempus: ut patet infra eod.lib.de pœnis quãuis etiam.vbi de hoc dicam.eſt ergo pœnitentię iniunctio, non iudiciariæ pęnæ impoſitio.*

† Zanchi. de hæret. ca.10. Campegius. ad Zanchi. c. 10. Repertorium uerbo: Carcer.

16 *Unde attende, quòd abſoluti, & poſtmodum detruſi in carcerem, vel alijs pęnitẽtijs leuioribus onerati, nullam diffinitiuam ſententiam receperunt: nã non ſunt abſoluti a crimine, quod crimen vtique probatum eſt; ſed a ſententia excommunicationis, quã incurrerunt ipſo facto.*

17 *Et ſi tales ſpõte carcerem exiuerint, ſi legitimã* E *excuſationem non habent, poſſunt, tanquam hæretici condemnari: † nam prẹſumitur ficta conuerſio. & confeſſio ſimulata, & materia ueteris erroris re dita.ad hoc de pœnis. diſt. 2.c.1.nam exitus acta probat.22.q.2.quòd ait.& præcedentia probantur per ſequentia, vt ibi notatur.ad hoc 24.quæſt.1.c.1.circa finem.*

†De hoc articulo latiſſime diſſerui infra par. 3. ſuper quæſt.97.

18 *Et hoc nota, quod in ſententijs ferendijs, ſeu potius pęnitentiis, iniungẽdis eis, qui redire volũt nõ* A *debet iudex tales pronunciare hæreticos, vel credentes, quia non ſunt tales, vt putet 24.quæſt.1.hęc eſt fide. vbi de hoc, & q.vlt.dixit Apoſtolus. c.quia in Eccleſia.nec pronunciare debet eos fuiſſe: qa nec eſt modus pronunciandi in iure: dicetur ergo ſic:* Quia te inuenimus per tuąm cõfeſſionem, vel alias legitimas probationes hæreticũ, uel hæreticos adoraſſe, vel ſimilia perpetraſſe: nunc tamen ſaniori vſus conſilio, vis ad vnitatem Eccleſiæ, vt aſſeris, de corde bono & fide non ficta redire: ideo te, in primis abiurata omni hęretica prauitate, ſecundum formam Eccleſiæ, ab excommunicationis vinculo, quo tenebaris ſtrictus abſoluimus: ſi B tamen ad eam ex corda redieris: & inuicta tibi mandata ſeruaueris: & quia in Deum, & ſancti Eccleſiam prædictis modis temere deliquiſti, ad peragendam pęnitentiam condignam, in perpetuum carcerem te detrudi volumus, & præcipimus ibidem perpetuò te morari.

Nec miretur de hoc aliquis, quòd dictum eſt ſub conditione, ſi tamẽ: quia cauſa tollendæ quæſtionis expedit ſic dici, & poni: vt ſi nõ ſeruauerit quod imponitur, appareat eum non fuiſſe abſolutum.

Muro recluſi.] *ſic ſupra eod.quoniam epiſcoporum.*

Mitigandi.] *ad hoc 26.q.7.tempora.50.diſt.ac-* C *cedens, & c.presbiteros.iuxta princ.uer.diaconi.in fi.cum ſimilibus.*

Mutandi.] *nota hic de pœnę commutatione ad hoc 82.diſt.cap.presbyter.iuxta finem, vbi de hoc, & ſupra de voto.cap.1.vbi de hoc.*

19 *Si autem fuiſſet diffinitiua ſententia, commutare non poſſet iudex.ff.de re iudi.Paulus.& le.acta. §.1.ſupra de offi.deleg.in litteris*

20 Conſilio.] *non dicit, conſenſu; † & hoc conſilium ſecundum quoſdam potius requiritur de honeſto quã de iuſto, ſed cõtra: iſta littera ponit præpoſitionem, de, quæ uidetur de ſui natura importare neceſſitatem ſequendi conſilium, ſecundum ea quæ dicta ſunt ſupra eod.lib.ne ſe.va.c.1.ſi ad epiſcopum* D *in gl.ſi.ſupra. & ſecundum hoc videtur, quòd talis priuatio ſiue denunciatio, non poſsit fieri ſine epiſcopo, vel eius officiali: et hoc clarius fortificatur ex littera, quę ſequitur, in qua dumtaxat vnus caſus ab iſta regula exceptuatur: & huius ratio poteſt eſſe, quia ipſius epiſcopi eſt deſtituere.ſupra eod.cum ex iniuncto.in ſi.16.q.2.c.1.in ſi.2.q.7.inuentum.*

21 *Si tamen clericus paratus eſt corrigi, & corde non ficto redire ad eccleſiaſticam unitatem, deponi non debet, ut not.21.diſt.nunc autem in glo.ſed uidetur, & c.in fine.*

22 *Et hoc conſilium † requiritur tantum, quando de beneficijs Eccclesiaſticis ſpiritualibus agitur:* E *ſed in alijs ſecus, vt patet ex ordine litteræ ſubſequentis.*

Scienter.] *hoc uidetur prima facie. ſupra de elect. innotuit. 82. diſtin. propoſuiſti. argu.contra infra eod. lib.de reg.iuris. præſumitur.ff.de probatio, uerius.*

Eos.] *ſcilicet diœceſanos, in his quæ ſupra proxime præmittuntur.*

23 Suo iudice.] *vt metropolitano, qui eſt ordinarius ſuorum ſuffraganeorum.10.q.3.quia, in ſi.ſed*

uidetur

videtur quòd debet exponi, ſuo iudice, deſt, ſynodo, ut 11.q.1.ſi clericus aduerſus.uer.etſi clericus.34.diſt.quorundam.vbi de hoc.10.q.3.c.2.& 6.queſt.4.ſi inter.9 quæſt.3.ſaluo. vbi de hoc; quod prius dicitur, videtur verius: & ſecundum hoc dicemus quod prædicta cap.loquuntur ſecundum antiqua tēpora, q̄ñ in cōcilijs omnia negotia tractabātur ſecūdum Hug.& Laur. Ego ſto capitulis ſupra dictis, cum hic agatur de epiſcopo puniendo, ut in præd.ca.quorundam.ver. oporteat ergo; &c. & dicam ſuo iudice, ideſt Metropolitano, in concilio exiſtente, ut probant iura ſupradicta. de hac materia latius notant Innocen.et Hoſtien.ſupra de præben.graue.ibi videas.

Puniendos.) vt fautores hæreticorum. ad hoc facit optime infra eod.decreuit.

c. Contra Chriſtianos.

SVMMARIVM.

1 Tranſire ad Iudaiſmum, qui dicantur,
2 Hæreticum eſt aſſerere, legem cum Euangelio, & circuncisionem cum baptiſmate obſeruandam.
3 Pæna tranſeuntium ad Iudaiſmum, confiſcatio bonorum.
4 Redeuntes ad Iudaiſmum, qualiter appellentur, & qui ſint.
5 Iudeorum appellatio vnde; & quomodo prius uocarentur.
6 Paruuli, quam primum baptizantur, ad fidem obligantur:
7 Et qua ratione obligentur.
8 Abſolute, coactus baptizatus, non obligatur; ſecus ſi conditionaliter.
9 Teſtimonium Iudęi, fauorę fidei contra Chriſtianum admittitur.
10 An filii Chriſtiani exiſtentes alicuius Iudæi, quo tempore pater baptizabatur, patre reiudaizante amittant paterna bona.
11 Præuaricatores qui dicantur.

Contra †(Ritum.) ideſt mores, vel obſeruationes.28.q.1.ſepe.

1 Tranſierint.) hic loquitur de illis, qui de Chriſtianis facti ſunt Iudæi.

2 Et nota.quòd illi incidūt in hæreſim damnatam, qui perperam aſſirmant, legem cum Euangelio, & circunciſionem cum baptiſmate obſeruandam, ut ſupra de bapt.maiores.circa prin.uer.ad illud autem.

3 Et iſti, qui ſic tranſeunt, puniuntur confiſcatione bonorum.C.de apoſt.l.1. & hoc cum accuſatio fuerit comprobata, vt ibidem.

4 Redierint.) hoc dicit, quia perfidia Iudæorum frequenter ad vomitum redit, † ut de conſec.diſt.4.Iudæi.& tales dicuntur præuaricatores in Chriſtū 1.q.4.Iudæi.2.quæſt.7. non poteſt.c.alieni.& ita loquitur hic de his, qui de Iudæis facti ſunt Chriſtiani.de hoc etiam loquitur eadem diſt.plerique.45.diſtin.de Iudæis

5 Iudęorum.) ſcias quòd Iudæis ſciſſura decem A tribuum nomen dedit: nā antea Hæbrei, ſiue Iſraelitæ nominabantur.de Hæbreis habetur 28.q.1.ſæpe.Ex quo autem in duo regna Dei populus eſt diuiſus, duæ tribus, quæ de ſtirpe Iuda reges habebant, Iudæi dicti ſunt, reliquæ 10.tribus quæ in Samaria regem ſibi conſtituerunt, Iſrael dicti ſunt.de hac diuiſione recitari hiſtorice conſueuit.7.q.1. denique, in principio.

Infantes.) ideſt minores ſeptem annis.C.de iure del.l.1.& 2.quæſt.4.c.denique. C. de iur.delib.l.ſi infanti.

B 6 Sed non facias vim in eo quod ſic dicit: nam etiā infans unius diei ſi baptizaretur iuxta formā eccleſiæ, ad fidem obligatur, ut patet de conſecr.diſtin.4.paruuli.& c.nihil eſt.& c.cum pro paruulis. & c.quæris c.paruuli 2.& c.mater Eccleſia.& c.quis.c.ad hoc, vbi dicit: Quis autem neſciat, credere eſſe infantibus baptizari? non credere autem non baptizari? & paruuli per alios credunt, vt ead.diſtin.in Eccleſia.

7 Sed poteſt quæri, quomodo tales infantuli obligātur ad fidem, vt dictum eſt? dic † quòd ſatis conueniens eſt, vt qui per alium liberatur, per alium obligetur, ut in præ.ca.quæris.quod dic ut not.in pręd. C cap.nihil.

† Id ē Hoſtieſ &rec.in ſum.tit.de baptiſmo §.quæ ſit forma.in fin.ver.quæritur quo paruuli.

Mortis metu.) in hoc caſu obligantur ad fidem.45.diſt.de Iudeis dic vt ibi legitur & not.

9 Coacti.) talis coactio, quæ eſt abſoluta, non conditionalis, vel eſt præciſa, excuſat adeo, quòd non obligantur ad baptiſmum: & eſt ratio, quia ibi potius pati quàm agere videntur.vt 50.diſt.presbyteros.dic ut ibi, ſed in caſu præmiſſo ſecus: & eſt ratio, quia etſi nolit talis baptizari ſimpliciter, vti tamē illud propter quod baptizatur, ſcilicet vitam.15.q.1.merito, & not.11.p.3.timendo.

9 Conuicti.) quòd teſtimonium Iudæorum admittatur contra tales, hoc eſt in fauorem fidei.ſic ſupra D eod.in fidei.aliàs contra Chriſtianum non admittitur.4.q.3.placuit.alias eſt, vt legitur & nota.ſupra de teſti.cogen.cap.1.& hic adiunge quod infra ſequitur, in fi.

Fautores.) repete quod dixi ſupra eod.c.2.

10 Procedendum.) ſed pone Iudæum baptizatum, & tunc temporis habere filios Chriſtianos, poſtmodum præuaricatur in Chriſtum, & ob hoc damnatur, nunquid eius filij Chriſtiani, ſunt excludendi à bonis paternis? videtur quod non, vt 1.q.4.Iudæi.vbi videtur hoc expreſſum: ſed hæc littera non videtur pati, cum dicat: contra talem tanquam contra hæreticum procedendum: & bona hæreticorum con E fiſcantur, ut infra eod.cum ſecundum. quod teneas, non obſtante pręall.c.Iudæi: quoniam loquitur quādo talis propter præuaricationem damnatur aliqua pæna, vt puta penſionum, ſiue tributorum exactione, ut ipſa exactionis pæna compellantur ad rectitudinem peruenire, ut 23.quæſt.6.iam uero.& ſic notat ibi Hug.

11 Non obſtat, quòd ibi dicuntur pręuaricantes in Chriſtum, quoniam præuaricatores dicuntur omnes qui in Deum præuaricauerunt, & non obediunt pręceptis eius, vt patet 11.quæſt.1.relatum in fine.ad idem ead.cauſa.q.3.exiſtimant.in princip.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

c.Decreuit.

SVMMARIVM.

1 Initium contractus hic reſpiciendum.
2 Matrimonium cum hæretico, & excommunicato contractum valet.
3 Scienter contrahens cum hæretico punitur hic, non autem ignoranter.

DEcreuit.)
1 Tunc.] *ſcilicet tempore contractus, ut ſic inſpiciamus initium ipſius contractus, vt alias diximus. ſupra de emp. et ven. cum dilecti. ſupra de elect. dudum 1, cum ſimilibus.*

Sciebant.] *quo caſu, contrahere non debuerunt † vt 28. q. 1. caue, & c. non oportet.*

† Eymer. 3. p. q. 111. Carrerius de hære. num. 141. & 169 Palacius Rub. in l. Tauri 78. nu. 1. idẽ tract. de regno Nauarræ. p. 5. §. 5.

2 *Sed ſi contraxerunt, tenet matrimonium ſecundum Hug. vt etiam ibi not. ſicut ſi contraheret cum excommunicato, cuius matrimonium tenet. ſupra de eo qui duxit in matrimonium quam pol. per adul. ſignificaſti. & ad id quod dicit ſciebant: repete quod dictum eſt ſupra eod. vt commiſſi. in glo. vlti.*

3 *Vnde cum talis vxor ſcienter fecerit contractũ, qui non ſumpſit initium ab origine æquitatis, dignum eſt, vt puniatur: nam per hoc videtur tali hæretico fauere; vbi autem ignoranter contraxit, non fuit in culpa, ergo non debet ex hoc puniri. infra de cleri. excom. mi. Apoſtolicæ.*

c.Statutum. 2.

SVMMARIVM.

1 Quorum ſtatutorum fiat hic declaratio.
2 Quibus iuris locis fiat generationum computatio.
3 Parentelæ gradus qualiter computentur.
4 Verbum, declaramus, & volumus, quid ſignificent.
5 Niſi nominatim caueatur, de deſcendentibus per lineam maternam, non continentur ſententia iuris vel hominis.
6 Intellectus huius cap.
7 Pœna huius cap. etiam filios illegitimos comprehendit.
8 Item eos, qui non ſunt in patria poteſtate.

STatutum.] Innocentij.] *Hic ponuntur duæ declarationes quorundam ſtatutorũ antiquorum, ſcilicet Inno. III. ſupra eod. excommunicamus, §. credentes, & c. & c. uergentis vel dic. Innoc. IIII. quod fuit poſitum in commiſſionibus per ipſum factis Inquiſitoribus hæreticæ prauitatis, & hoc ſtatutum erat omnino ſimile ſtatuto Alexandri IIII. quod habetur ſupra eod. quicunque §. hæretici.*

† Alexander ſecundus legitur in uulgatis Gratiani lib.

2 Generationem.) *qualiter iſta debeat computari, plene probatur per Iſidorũ, & Alexãdrũ. IIII. † & Papam Zachariam. 35. q. 5. c. 1. & 2. & ca. parentelæ. & c. primo gradu. §. ecce hic aperte.*

A 3 Primum, & ſecundum gradum. *gradum parentelæ taliter computamus: † ſiquidem ego & frater meus, una generatio ſumus, primumque gradum efficimus & nullo gradu diſtamus: rurſus filius meus fratriſque mei filius, ſecũda generatio ſunt, ac gradum ſecundum faciunt, nec a ſe aliquo gradu ſeparantur. hoc ita dicit Papa Zacharias in præall. c. parentelæ, & hic fuit tenor ſtatutorum prædictorum. & hæc verba, ſcilicet primum & ſecundum, & c. ſunt uerba.*

Declaramus.) *quãuis ſic dicat, de hoc erat olim magna altercatio in curia, vt de facto vidi: nam cuidam electo fuit hoc oppoſitum: ſuper hoc inducebatur glo. Hoſtien. quam ponit in præd. cap. ſupra eo.* B *vergentis. ſed quicquid olim fuerit, tenendum eſt quod hic dicit.*

4 Volumus.) *ſupra proxime dixit, declaramus: quod verbum demonſtrat, ſic prius ante iſtam conſtitutionem obtinuiſſe; hic uero dicit, volumus: per quod demonſtratur, quòd eſt in articulo noui iuris conſtitutio.*

5 *Et eſt notandum, quòd vbi alias nõ caueretur de deſcendentibus per maternam lineam, illi nullo gradu comprehenduntur, per ſententiam iuris, vel hominis. infra eod. lib. de pœnis. vbicumque.*

Hoc.) *quod in prædictis ſtatutis continetur.*

C 6 Hoc ſane.) *dic hoc, id eſt quod ipſe Bonifacius ſupra proxime præmiſit: nã quod hic dicitur, loquitur de filiis excludẽdis a beneficijs eccleſiaſticis, & officiis publicis: unde non videtur hoc ſtatutum cõtingere, quod legitur & no. C. ad l. Iul. ma. quiſquis. quæ ponitur 6. q. 1. ſi quis: nam ibi loquitur de bonis hæreditarijs, paternis, & maternis, & quæ confiſcantur, ſupra eod. vergentis. infra eod. cum ſecundum. ita quòd ad parentes, vel filios vlterius non reuertantur. C. eod. tit. authent. Gazaros.*

7 Filijs.) *etiam naturalib. † & illegitimis, ne plus habeat luxuria quam caſtitas: in authen. de reſti. & ea quæ pa. & c. in fi. coll. 4. hoc etiam demõſtra*D *tur per hanc litteram, quæ ſic indiſtincte loquitur. ad hoc 31. q. 1. cap. vlt. in prin.*

8 *Aliqui tamen intelligunt de his, qui ſunt in poteſtate dumtaxat, & filij illegitimi non ſunt in poteſtate patris, inſti. de nup. circa finẽ. ſed littera præcedens, ubi dicit: per maternam uero, & c. hunc non recipit intellectum, quia mater filiũ in poteſtate nõ habet. inſti. de adop. §. fœminæ. & not. 20. q. 1. c. 2.*

c.Inquiſitores.

E INquiſitores.)
Inquirere.) *hoc uerbum demonſtrat cum eo quod ſequitur, quòd ſuperfluum eſt quærere, an Inquiſitores poſſint inquirere, & negotium remittere ad Sedem Apoſtolicam, ſicut alias uidetur poſſe fieri, ſupra de appell. conſtitutis. & planum eſt quod non, quia actus inquiſitionis expreſſe prohibetur eis, ut hic.*

Expreſſe.) *habes ſimile ſupra eod. lib. de procurat. cap. ſi quem. §. 1. ver. niſi infra eod. lib. de ſent. excom. cap. cum medicinalis. §. 1. & hic.*

c. Per

c.Per hoc.

SVMMARIVM.

1 Epiſcopi in crimine hæreſis aduerſus exemptos procedunt, vt delegati.
2 Dubium olim, an per commiſſionem Inquiſitoribus factam, iuriſdictio Epiſcoporum circa hæreſim ceſſaret.
3 Citantibus Epiſcopo; & Inquiſitore, coram quo debet citatus ſe ſiſtere.
4 Inquiſitores, ſummi Pontificis delegati.
5 Cuius maior ſit iuriſdictio, Epiſcopi, an Inquiſitoris.
6 Citante prius Epiſcopo, & deinde Inquiſitore, citatus coram Inquiſitore compareat.
7 Diuiſim procedere, qualiter intelligatur.
8 Proceſſuum communicatio, quando fieri debeat.
9 Veritas quomodo inueniatur.
10 Licet diuerſi fiant in hoc crimine proceſſus vna ſententia tantum fertur.
11 In eodem crimine non eſt ſæpius procedendum.
12 Inquiſitor etiam publicatis de vno atteſtationibus; poteſt ab alijs inquirere.
13 Quando præſumatur ſubornatio.
14 Cum proceſſus ſunt contrarij, quid faciendum.

PEr hoc.] Generaliter.) *hoc dicit, vt excludat ſpecialem commiſſionem. ſupra de offic.lega.ſtuduiſti.*

1 Delegata.] *quia Papa eis ſpecialiter commiſit hoc officium: & Epiſcopi contra exẽptos in hoc crimine poſſunt procedere tanquam delegati a Papa. ſupra eod.ad abolendam.in fi.*

2 Nolumus.) *hoc fortè dixit, quia per magnos† uiros olim contrarium tenebatur: & erat ratio, quoniam Papa committendo tale officium Inquiſitoribus, illud ad ſe reuocaſſe videbatur: & ob hoc ordinariorum officium debebat conquieſcere. ſupra de offic.lega.licet, ſupra ut lite penden. eccleſia 2. ſupra de appel.ut noſtrum.2.q.1.nomen.infra de pur.cano.cum dilectus in fin. probabant etiam alia ratione cuiuſdam inconuenientiæ, quæ ex hoc ſequeretur ſi ordinarius poſſet inquirere: dicebant enim, ſi poſſent ordinarij inquirere, & procedere, cum conſtet quod Inquiſitores poſſunt etiam inquirere, & procedere, diſtraherentur homines ad diuerſa iudicia ſiue tribunalia, & ſic promiſcuis actibus rerum turbarentur officia, quod eſſe non debet. C.de epiſco.et cleri.repetita. C.de teſtam.cõſulta diualia. Sed hęc ſententia ſuccumbit, vt hic patet: & eſt ratio, quia generalis commiſſio facta Inquiſitoribus, ordinariorum officium non ſubtrahit, eo quod ſunt ipſi ordinarij Deo obligati ad reddendam rationem de animabus eiſdem commiſſis, vt dixi ſupra eod. lib. de cenſibus Romana. in principio.*

3 Derogari.] *pone quod diœceſanus ordinarius, et Inquiſitor ſimul citent, cui tenetur citatus potius obedire? videtur quod ordinario, eo quòd habet ſupe*A*riorem † iuriſdictionem, cui per commiſſionem alteri factam non derogatur, vt hic dicit. ad idem extrauagans Benedicti, ex eo. arg. ad hoc ſupra eo. de off. ord. ſignificauit.* †al.firmiore.

4 *Sed contra, Inquiſitores dicuntur delegati à Papa,† cum hoc officium alias eis non competeret, & hoc patet ex littera præcedẽti, vbi dicit: delegati à Sede Apoſtolica: ſed video quòd illi, quibus aliquid committitur à ſede Apoſtolica, habent auctoritatẽ perſonæ illius a qua deſtinati ſunt, ut legitur. 2.q.6. ſi Epiſcopus, & dicuntur locum illius obtinere. 93. diſtinct.c.vlt. & 23.diſtin.c.1.ad idem 97. diſti. nobiliſſimus. ſupra de offi.deleg.ſanè. ergo videntur* B *maiorem, fortiorã, & nobiliorem iuriſdictionem habere: ergo tali iuriſdictioni potius eſt parendum. 8. diſt. quæ contra. 11.q.3.qui reſiſtit.*

† Carrerius de hæret.nu.71. Campeg. ad Zanch.ca.8 ſuper verbo, epiſcopus ubi totũ hũc locũ illuſtrat

5 *Si dicatur, quòd diœceſanus, habet æqualem iuriſdictionem cum inquiſitore, & hoc per iſtam decretalem, hoc non videtur uerum, cum ipſe fungatur ordinaria poteſtate, niſi ſuper hoc haberet ſpecialiter delegatam: & hoc clarè colligitur ex littera proximè præcedenti, vbi dicit: ordinaria, vel delegata, ſi habent delegatam, aut Inquiſitor utitur ſua ſpeciali commiſſione Papali, quę eſt dignior, & maior, vt dictum eſt ſi dicatur, quòd ordinarius etiam videtur delegatus Papæ per iſtam decretalem, poteſt dici,* C *quòd hoc non eſt verum, quia hic non datur maior iuriſdictio, neque alia quam prius haberet: ad hoc ſupra de offi.ord.licet. & c.graue. non obſtat eo. tit. ſignificauit. nam ſi bene videatur, immo videtur facere pro nobis: nã ibi dicit, quòd vbi delegatus abſoluit excommunicatum ab ordinario, & propter malitiam eius, uel deſidiam, proceſſus cauſæ retardatur; poteſt ordinarius illum abſolutum reducere in priſtinam excõmunicationis ſententiam: ſed non dicit, quòd poſſit in cauſa procedere, immo innuit contrarium: & ſi bene videas, iſta littera non dat aliud ordinario, niſi quòd proceſſus eius locum habeat, quamuis etiam Inquiſitor procedat.*

D 6 *Et fortè ſi ordinarius prius citaſſet, & ſubſequẽter citet Inquiſitor: citatus deſerto ordinarij iudicio, debet venire coram Inquiſitore. ff. de re iud. cõtra pupillum. in præd.c.quę contra. & c.qui reſiſtit. & ſecundum hoc, non eſt vis, ſi præueniat ordinarius in procedendo. quod verum credo.*

7 Diuiſim proceſſerint.] *hoc declaratum eſt per Papam Benedictum in ſua conſt. eod. tit. Ex eo. vbi dicit, quòd intelligitur, diœceſanos, & Inquiſitores tunc demum diuiſim procedere, cum hi & illi ſeparatim, non quando epiſcopi tantum, vel Inquiſitores tantum procedunt.*

8 Communicare.] *ſcilicet in fine, quando nil reſtat agendum,† niſi quòd ſententia proferatur, ut in* E *præd. cõſt. Ex eo. ver. conſultationem. vnum tamen caſum excipit illa conſtitutio. videlicet, ſi alter cõmodè non poſſit procedere, niſi alterius actis viſis: ex hac enim cauſa, ſemel tantum, ut fraudi locus nõ fiat, in toto negotio copia tribuatur, vt ibi continetur. §. vnum ſanè.*

†Eyn.5.p.q.51.& 52.

9 Inueniri.) *dicit canon, quòd veritas ſæpius exagitata, magis exſplendeſcit in lucem: nam ſanctus diuinus eſt, iuſtitiam ſæpius recenſeri. 35. quæſt. 9. cap. vltimo.*

10 Proferatur.]*nota hic diligenter.quòd licet ſepa* A
ratim fiant proceſſus per diuerſos, tamen vna ſen-
tentia promulgatur.

11 *Et ita non tangunt caſum iſtum illa iura,quę no*
lunt,quòd de eodem crimine contra aliquem non eſt
ſæpius procedendum.infra de collu.deteg.ca.vlt. de
hac materia notat Inno.infra de pur.can.cum dile-
ctus gl.de alio crimine,&c.

12 *Sed circa hoc ſatis dici poteſt,quòd cum Inquiſi*
tor ex officio ſuo procedit, publicatis atteſtationib.
de vno,ab alijs teſtibus inquirere poteſt.2.q.1.no-
tum.& q.5.c.Mennam.

13 *Cum autem aliquo adiuuante inquiſitionem non*
ſic terminatur,timetur tunc ſubornatio, & huius B
ſententiæ fuit Goſ.ſupra de accuſa.qualiter 2.§.de-
bet,& in ſum.eod.tit.§.videamus.

† Zanc. trac. de hær.c. 15. nu.2.

14 *Et ibi iſtorum proceſſus eſſent contrarij,† ita ꝗ*
non poteſt ſecundum vtrunque proceſſum iudicari,
collige quod faciendum ſit,ex eo quod legitur et no.
ſupra de teſti.in noſtra.

c. Vt Inquiſitionis.

SVMMARIVM. C

1 Hæretici inquirendi, & corrigendi, aut exterminandi.
2 Leges Friderici Clemens iiii. certo modo approbat.
3 In crimine hæreſis uidetur ſententia requiri.
4 Caſus quo quis ſtatim traditur curiæ ſæculari.
5 Pœna animaduerſionis, ideſt mors.
6 Proclamatio, & appellatio, qualiter differant.
7 Hæreticus a ſententia diffinitiua non appellat.
8 Poteſt tamen appellare in proceſſu cauſę, cũ iniuſte grauatur.
9 Omnis oppreſſus liberè appellat, & quare.
10 Oppreſſus vel grauatus quis dicitur, ante ſententiam.
11 In occultis delictis iudicandis, cur debeat certus ordo ſeruari.
12 Hęretici nullo gaudent iuris priuilegio.
13 Appellationis remedium non denegandum his, quos non conſtat eſſe hæreticos.
14 Cauſæ fidei, in Eccleſia tractandæ.
15 Intellectus c. quoties. 24.q.1. E

VT Inquiſitionis.] *vbi hæretici dicũtur eſſe admixti fidelibus, de hoc facienda eſt inquiſitio, vt a fidelibus diſcernantur, & inuenti corrigantur, & quib. non prodeſt correctio, non parcat abſciſſio 24.q.3.illud ſanè: vnde hæreticus dicitur peccare in ſemetipſo, ead.q.dixit Apoſtolus.*

2 Promulgatas.] *has leges Clemens, cum certis modificationibus, & adiectionibus, in unum ſub ſua bulla redegit, & fit de hoc mentio infra eod. c. vlt. reſponſo, 1.*

Sub arcta,] *ideſt dura, 23.q.5.de Liguribus.*

A Terminetur.] *ſimile 2.q.8.quiſquis.3.q.2.quia ea.in fine. & hoc accidit propter graue crimen, & quando eſt ſuſpicio non leuis; ſic loquitur hic, & ff. de cuſto re.diuis.& not.quod dicit hæc littera: terminetur per iudicium Eccleſiæ. & infra proximè ſequitur.*

3 Condemnatos.) *ergo videtur, quòd etiam in hoc crimine ſententia requiratur, † per quam negotium terminetur, vt 20.diſt.§.1.ver.cum ergo.ad idem. ff.de re iud.l.4.§.condemnatum.inf.eo. cap. vlt.§. 1.ibi: ad ſententiam, &c.*

Indilatè.] *ideſt ſine dilatione, 2.q.1.ſicut.de pœnit.diſt.1.Adam.*

B 4 *Et hic eſt vnus de caſibus, in quibus quis dimittitur ſtatim curiæ ſæculari, vt notatur ſupra eod. ad abolendam.§.3.in gl.in tribus autem, &c.*

5 Animaduerſione.] *ideſt, pœna, qua anima vertitur de corpore. ſic ſupra eod.ad abolendam.§.1.et videas quod dictum eſt ſupra eod.lib.de except. cũ quidam.in fine.*

Proclamationibus.) *habes ſimile uerbum ſupra de ſtat.mona.ea quę.§.1.*

6 *Et hic aliter quàm ibi ſumitur, ſcilicet ſecundum quod habetur ſupra de appel.cum ſit nam appellatio eſt in iudicio: proclamatio extra iudicium. quod dic ut ibi no.in gl.propriè, &c.* C

Prędeceſſorum noſtrorum.) *Innocentij, Alexandri, Clementis.*

Imperialem.) *Friderici inſertam ſub bulla Papæ Clementis.*

7 Interdictum.] *hoc planum eſt, vbi data eſt diffinitiua ſententia, vt hic: et hoc demonſtrat littera præcedens, vbi dicit;* condemnatos, *& vbi dicit:* ſibi relicto ſtatim, *&c. & ſic etiam loquitur. ff.de appel.conſtitutiones.*

8 *Sed nunquid erit idem in proceſſu cauſæ inquiſitionis, ſi grauentur contra iura? videtur quòd non, quia nulli eſt legitima defenſio denegãda, vt ſupra de excep.cum inter.verſi.inquiſitionis, &c. & ſic* D *cognoſcetur de iniquitate inquirentis, ſupra de appel.interpoſita.in fine.*

9 *Nam regulare eſt, quòd omnis oppreſſus liberè poteſt appellare.2.quæſt.6.c.2.& eſt ratio, ne innocens damnetur, vt ead.quæſt.cap.3.vbi dicit canon, quòd in cauſis eccleſiaſticis, dicta, ideſt aſſignata cauſa, à primo iudice recedere licet, ſi neceſſe fuerit, aut ſe viderit prægrauari, vt 2.quæſt.6.capi. non ita.in fine.*

10 *Oppreſſi autem etiam prægrauati dicuntur ante ſententiam, ut ead.q.§.oppreſſi.*

E 11 *Ideo autem in occultis debet certus ordo obſeruari, ne quis innocens aduerſariorũ pateret inſidijs. 2.q.2.c.de manifeſta.non obſtat quod hic dicitur, immo potius facit pro: nam ſi bene videatur; loquitur de illis, de quibus iam conſtabat, vnde dicit: ſit hæreticis, & credentibus, &c. Sic etiam loquitur conſtitutio Innoc.IIII. de qua fit hic mẽtio, dicit enim ſic:* Item proclamationes, & appellationes huiuſmodi perſonarum minimè audiantur.

12 *Ideo autem dicit, huiuſmodi perſonarum: quia non debent hæretici gaudere aliquo iuris priuilegio. † vt in authen.de priuile. dot.hæreti.mulie.non præſtan.circa medium. Idem etiam tenet conſtitutio*

tio Friderici quondam Imperatoris, de qua etiam ſit mentio hic, quæ incipit: Commiſſi nobis cęlitus, & c. vbi etiam ſic dicit. Omne inſuper proclamationis, & appellationis beneficium ab hæreticis, receptatoribus, & fautoribus eorum pęnitus amouemus.

13 Et ſic a contrario videtur, quòd vbi nō conſtat aliquem eſſe hæreticum, tale iuris beneficium ei denegari non debet; coadiuuat etiam ad hoc, quòd in tā graui crimine oportet cum multa cautela procedi, ſupra eod. vt officium, §. verum.

B Merè ſit eccleſiaſticum.) ad hoc in authent. ut cleri. apud propriū Epiſco. §. ſi vero Eccleſiaſticū. 14 Vnde dicit Beatus Ambroſius cauſam fidei agēdam in Eccleſia quis abnuat? ſi quis confidit, huc veniat. 23. q. 8. ca. conuenior. vbi de hoc, vtinam ſecus eſſet.

15 Sed ad huius dicti declarationem uide quod legitur & not. 24. q. 1. quoties, & in concord. ibi notat. & c. ſi Petrus. 26. q. 5. contra idolorum. & in præcit. cap. quoties. & vt melius eluceſcat, ſciendū eſt, quòd ea quæ ibi dicuntur, diriguntur Beato Auguſtino, & alijs Coepiſcopis ſuis congregatis in Africa in Concilio Carthaginenſi, vt ipſe refert in ſuis Epiſtolis: quia in Concilio non fuit auſus condem- C nare pelagium, niſi requiſito ſummo Pontifice, qui tunc Eccleſię Dei præſidebat, ſcilicet Innoc. primo.

Condemnetur.) ſic ſupra eo. cum contumacia, in fine.

c. Cum ſecundum.

SVMMARIVM.

1 Quæ dicantur nuptiæ nefariæ, & quæ inceſtę & inutiles.
2 Inceſtus cum quibus cōmittatur, & inceſtuoſi Deo abominabiles.
3 Hoc nomen, res, largè, & ſtricte ſumitur, & quid ſignificet.
4 Secundum canones, rapta cum raptore, licite contrahit.
5 Quibus caſibus bona raptorum deferantur in fiſcum.
6 Bona hæreticorum confiſcata, a tempore cōmiſſi criminis.
7 Alienationes ab hæreticis factæ, ante damnationem, non valent.
8 Fiſcus, vel inquiſitores, non tenentur reſtituere pretium, his qui ab hęreticis emunt, cum ab illis bona uendicant.
9 Niſi pretium, vel aliud loco pretij inueniatur in bonis hæretici.
10 Nec reſtituitur pretium ei qui emit ab eo cui hæreticus uendidit.

CVm ſecundum.)

1 Nefarias.) Nefariæ propriæ dicuntur nuptiæ inter aſcendentes, & deſcendentes: inceſtę, inter collaterales, & affines: aliæ, quæ alijs rationibus ſimpliciter prohibētur, inutiles dicuntur ſecundum quod not. C. de inceſt. nup. ſub rubrica.

A Contrarias.) quoniam ex tali coniungio ſoboles poteſt ſubcreſcere. 31. q. 3. quædam lex. ad idem. 56. diſt. ſi gens.

2 Inceſtas.) cum quibus committitur inceſtus, habetur 36. q. 1. cum ergo. de talibus nuptijs inceſtuoſis habetur 35. q. 3. cap. 2. & cap. nullum. & ca. de inceſtis. ibi videas: & c. nec eam quam. & tales nuptiæ hic appellātur nefariæ, quoniam tales inceſtuoſos deſignare functum eſt, vt in præd. c. de inceſtis & dicuntur abominabiles Deo, & cunctis hominibus, vt in præd. c. nec eam.

B Eo ipſo.) in hoc videtur facere ad propoſitum. de quo habetur infra eod. c. ver. bona, in fine.

3 Rerum.) hoc nomen, rei, ſecundum veram ſignificationem, omnia compræhendit, & corporalia & incorporalia. ff. de verb. ſigni. leg. rei appellatio. aliquando tamen hoc nomen, rei, ſtricte ſumitur, et propriè, vt 13. q. 17. ſi de rebus. vbi de hoc in prin. ſed ad huius verbi declarationem, vide quod plene dixi. 40. diſt. ante omnia.

Perdat.) vt C. de inceſtis nup. leg. cū ancillis. & leg. ſeq. & leg. ſi quis. ff. eo. tit. leg. inceſtæ. inſti. de nup. §. ſi aduerſus.

Et Mulier.) repete, & cum ſecundum leges ciui- C les mulier, &c. & dic mulier, ingenua. C. de rapt. virg. leg. 1. §. & ſiquidem. In ancillis enim & libertinis, nō habet locum pęna bonorum, ut ibi habetur.

4 Humanam legem.) quæ habetur C. de rap. vir leg. 1. & dic humanam, ideſt ciuilem, quia ſecundū canones, licite rapta contrahit cum raptore. quo dic vt 36. q. 2. in ſumma.

Conſortibus.) ideſt ſocijs in delicto, ut in præ. l. C. de rap. virg. §. pœnas. autem.

Ipſo iure.) hoc habes in authent. de rap. mul. et c. in fi. colla. 9. & propter hoc quod ſic dicit, facit ad propoſitum.

Certo caſu.) ſcilicet cum parentes mulieris non D ſuperſunt, nec alter eorum: vel ſi ſuperſunt ipſi, vel alter, conſenſerunt talibus nuptijs: hoc caſu bona deuoluntur ad fiſcum, ut in prę. authen. de rap. mul. in fi. Iſta autem ceſſant ſecundum canones, vt not. 26. queſ. 2. de puellis. in gloſ. hoc eſt derogatum, &c.

Illicitas ſpecies.) ſupra de Iudæis. ita quorundā.

Omittens.) hoc habetur. ff. de vect. l. commiſſa. C. eod. tit. leg. omnium. & leg. ſi quis. & quod hic dicitur locum habet in priuato. ff. eo. tit. leg. vlt. §. diuus. in milite non. C. eod. tit. leg. 3.

Prædicti.) ſcilicet ſuperius nominati, vt illicitas ſiue nefarias nuptias contrahens: rapta quæ cum raptore contrahit: tranſuehens illicitas ſpecies, vel re- E rum vectarum profeſſionem omittens.

Ipſo iure.) ſic intellige quod dicitur ſup. eod. excommunicamus 1. reſponſo. 2.

6 Confiſcata.) ad hoc 23. q. 4. nimium. iuxta finem. ver. Conſtantinus, 6. quæſt. ſi quis eum. ſupra eod. tit. vergentis. & c. excommunicamus. infra 1. reſpon. 3. C. de apoſta. eum qui, infra de verb. ſigni. ſuper quibuſdam 1. reſpon. in fi. C. eod. tit. leg. 4. Saluo iure principalis domini, dummodo ſuper hoc nullum præſtet obſtaculum, nec aliquod impedimentū opponat. C. de hæret. authen. ſi vero dominus. fuit autem Friderici.

Et dic confiſcata, ſcilicet a tempore cōmiſſi criminis.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nis.C.ad leg.Iul.maieſt.quiſquis.§.emãcipationes. A & C.de apoſta.apoſtatarum.§.1. hoc tamen quidã intelligunt,crimine permanente.argum. ſupra eod. ſtatutum.§.1.& 43.diſt.cap.vlt.in fi.& 49.diſt. ca.1.in fi.& aduerte,quomodo hęc littera loquitur indiſtincte.

7 Vnde dico, quòd donatio ſiue alienatio facta ab hæretico,ante damnationem,non tenet: licet dominia hęreticorum bonorum nõ pertineant ad fiſcum, ſiue eccleſiam,niſi demum damnatione ſecuta ſuper crimine;tamen ex quo eſt ſecuta condemnatio, effectus huius damnationis trahitur retro, ad diem cõmiſſi criminis: & ex die commiſſi criminis videtur ei interdicta alienatio, vt in præd. §. emancipationes. B ad hoc quod not.ſupra de ſimo.tanta.in glo.pręſciſus.verſi. & intus ortus,& c.arg.ad hoc ſupra eod.c.quicunque.§.vlt.ff.de accuſ.l.ex iudicio. hoc tamen intellige,cum determinatione eius quod habetur ſupra eo.lib.de præſcri.ſi quis. §.1.

8 Et vbi hæreticus alienauit,fiſcus vel Inquiſitores,non tenentur prætium reſtituere emptori.et eſt ratio,quia ut prædixi, effectus damnationis trahitᷣ retro,ad diem cõmiſſi criminis: & ſicut facta damnatione,non poſſet bona alienare, eodem modo nec ante damnationem,a die dicti criminis commiſſi,nõ potuit alienare.argu .ff.de dona.inter virũ,& uxorem. l. donationes. ff. de dona. l. poſt contractum. C ff.de accuſ.lex ex iudicio.& in præcitato.§.emancipationes,nam ſi hoc eſt in crimine læſæ maieſtatis, vt ibi,multo fortius in crimine hæreſis,cum maius ſit crimen quod in Deũ committitur principaliter, quã quod in homine. 17.q.4.ſicut qui.in fi.ad idem ſupra eod.tit.ver.cum enim.& eſt ratio,quia fiſcus ſiue Inquiſitores,talia bona,vt ſua videntur vendicare.arg.prædictarum legum,quo caſu certum eſt, uendicantem pretium non debere reſtituere. C. de furtis.l.in ciuilem.

9 Et hoc verum intelligo,niſi pretium,vel aliud loco pretij inueniatur in bonis hæretici arg.ff.ſol.matri.ſi cum dotem.§.vlt.& l.ſeq.ff.de leg. 1. l. Imperator. & leg.ſequenti. D

10 Et intelligas,quòd non ſolum aduocabit rem nõ reſtituto pretio emptori, qui emit ab hæretico, ſed nec etiam ei, qui ab emptore emit : quantumcumq; bonam fidem habuerit,& quantumcumque per plures manus ambulauerat,& eſt ratio, quia non habuit ius vendẽdi,vt ff.de minori.in cauſæ.§.vlt.ff. de contrah.emp.& uend.l.ſi quis ſub hoc pacto.& eſt ratio,quia effectus damnationis trahitur retro, vt prædictum eſt ſupra.& ſic bona vendi non potuerunt,patet ex præmiſſis,ſicut etiam tenebat Dynus in prædictis.

Executio.] ſupra de ſponſa. cum in tua. & ſupra de accuſatio.ſicut olim. E

Promulgata.] tunc demum eſt ſententia executioni mandanda. ff. de re iud. l. a diuo. & ſecundum doc.intellige, quòd habetur 23.q.5.ſi nos. & cap. de Liguribus.in fi.24.q. 1.cap.qui contra. & hic adde: & videas quòd dicam infra eod.lib.de homi.cap.pro humani.in fi.in glo.quia ſufficit,& ca. & infra eod.lib.de pęnis.felicis.in gl.quæ eſt in uerbo,infamis,& cap.2.q. 3.præuaricatorem.

c.Statuta.

SVMMARIVM.

1 De plano procedere, qualiter ſit intelligẽdũ.
2 Reum priuare debito iuris ordine, graue peccatum.
3 Epiſcopus non poteſt partem prouentuum ab Inquiſitoribus exigere.
4 In crimine hęreſis ſententia,an requiratur.
5 An ſit ſecretum, quod quinque ſciunt.
6 Caſus in quibus relinquitur quis conſcientiæ ſuæ.

STatuta.]

1 De plano.] ſic ſupra de iudi.nouit.iuxta fi.intellexerunt quidam,† quòd hoc debet intelligi,ideſt ſine magna diſceptatione,atque ſummatim: alij hoc non admittunt, & intelligunt de plano,ideſt ſine ſcriptura , vel libello. arg.ff. de conſti. princ.l. 1. vel ideſt non pro tribunali: vel in figura ſolemnis iudicij,ſedendo in pratorio,vel ubi ius reddi conſueuit: ſed alibi, non ſeruata ſolemnitate ſtrepitus iudiciorũ.ff. de adul.miles, §.ſexaginta.ff.quis ord.in bon.poſ. ſeruetur.l. 2.§. dies.hæc tanguntur in Spec.de off.ord.iud.§.poſtremo.ver.tertio dicẽdũ eſt,& c.ibi videas quoad hãc materiam plenarię cognitionis; & ſecundũ hoc quãdo dicit,de plano,debet exponi,ideſt,iudice non ſedente pro tribunali:licet enim de plano cognoſcat, nihilominus libellũ recipiet iudex,ut in prę.§.ſexaginta.hoc etiam ſic notatur in Specula.de libelli oblatione.§.nunc dicendum.verſi.42.&c.

Strepitu.] hæc clauſula etiam habetur ſupra de ſta.mo.ea quæ.§.quòd ſi abbas.aliquando iſtæ duæ clauſulæ,de plano, & ſine ſtrepitu,ponuntur ſimul in commiſſione,ut ſupra de accuſ.olim.& tunc qualiter procedendum ſit,plene ibi not.Innoc.& Hoſt.

Figura.) ſic ſupra eo.lib.de elect.indemnitatib. §.verum.ibi dixi.

Vel teſtibus.) repete ꝙ dictum eſt ſupra eo.tit. c.vt officium.in gl.aliquorum fuit ſententia,&c.

Potentiam.) hic habes arg. quòd potentia temporalis obeſt.Sed arg.contra ſupra de appell.conſtitutis 2.ver.decanus:cum concor.ibi notat.

Graue periculum.) O, tu quicumque iudex in tali cauſa bene aduerte iſta verba : nam non dicit quale periculum,ſed dicit,graue. ſimile verbum habes 9.q.3.cap.graue.

2 Noli igitur reũ priuare debito iuris ordine ſine magna cauſa,quoniam hoc fieri non poteſt ſine offenſione Dei,ut ſatis colligitᷣ 28.diſ.de his. in fine:

Eorundem.) accuſatorum,vel teſtium.

Non publice.) ſic 30.q.vlt.§.his ita.infra eod. lib.de priuil.epiſcoporum.ibi dicam.

Commode.) ſic ſupra eod.de reſcrip.ſtatutum. §.1.ſupra eo.lib.de electio.quàm ſit.ibi dixi.

3 Proceſſerint,) quando in hoc ſolus procedit Epiſcopus,ab Inquiſitoribus hæreticæ prauitatis, nihil poteſt exigere de prouentibus, qui proueniunt illis, prætextu expẽſarum quas facit dum inquirit,immo

illud

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

illud debet exequi proprijs ſumptibus, ut in extraua ganti Benedicti. eodem titulo. Ex eodem. §. verum.

Conſilio.] ad hoc. 1. q. 1. extote. 84. diſt. c. 1.

4 Ad ſententiam.] hic videtur, quòd in crimine hæreſis ſentẽtia requiratur. ſic ſupra eod. ut inquiſitionis. verſi. vbi per uiros, & c. ſed arg. contra infra eo. lib. de homici. c. 1. in fine.

5 Secretum.] videtur, quòd illud dicitur ſecretũ quod quinque homines ſciũt: ſecundum id quod legitur, & not. de pœnit. diſt. 1. §. econtra, ea quæ. verſ. filiam namque, &c. Sed hoc non eſt verum in hoc caſu, ut infra patet, ibi: alijs patefecerint, & c. Sic etiam ſumitur. 3. q. 7. ſacerdos. in fine. de pęni. diſti. 6. ſacerdos. & adde quod dixi ſupra eod. li. de elect. vbi periculum. §. nulli. in verbo, ſecrete.

Promulgare.] demonſtrat. quia niſi ſic iniunxerit, pandentes ſententiam excommunicationis nõ

A incurrunt.

Epiſcopum.] ſic ſupra eod. Inquiſitores.

Iudicijs.] ſupra de accuſ. qualiter. 2.

6 Onerantes.) nota hic, quòd quis relinquitur ſuę conſcientiæ. ſupra eod. lib. de reſcrip. ſtatutũ. §. aſſeſſorẽ. & 4. diſt. denique. & ad huius dicti declarationẽ ſcias, ꝙ trib. de cauſis relinquitur quis ſuo iudicio, ſ. cum nõ debet prohiberi, quia indifferenter poteſt illud facere, vel dimittere ſine peccato 33. q. 4. uir cũ propria, vel quia timetur ſcandalum, ſicut cũ multitudo eſt in culpa, ut in pręc. c. deniq; & 1. q. 7.

C quotiens. 23. q. 4. non poteſt. c. ipſa, vel quia defecit iudicium: & hoc dupliciter, ſ. vel propter perſonã, quę nõ poteſt iudicari. ut 17. diſt. §. hinc etiam. 21. diſt. nunc autem. vel propter crimẽ, quod occultum eſt 33. diſt. habuiſſe. in fi. 35. q. 6. ſi duo 2. q. 5. conſuluiſti, & etiam ſcripſit Hug. in pręd. denique.

GLOSSA IOANNIS ANDR.

ORDINARIA SVPER CLEMENTINIS.

TIT. DE HAERETICIS.

Cap. 1. ſup. fol. 111.

MVltorum.) Primo pręmittit conſtitutionis cauſam. Secundo ibi: propter quod. ponit conſtitutionem de officio Inquiſitionis exercẽdę per dięceſanos et Inquiſitores. primo ponens quinq; quę poteſt alter ſine altero. Secũdo tria, quæ non poteſt. & decretum apponit: ſubmittens quomodo impeditus vel intereſſe nolens cõmittit alij vel cõſentit. Tertio ibi, Sane. prouidet circa muros vel carceres hæreticorũ ipſorum, claues, cuſtodes, & cuſtodũ miniſtros. Quarto ibi: Porro. ponitur iuramentum cuſtodum, miniſtrorum ſuorũ, notariorum, & aliorũ officialiũ. Quinto ibi: Verũ. punit Epiſcopos, Inquiſitores, et eorũ ſubſtitutos, qui faciẽdo, vel omittẽdo delinquũt in officio. Sexto, ibi: Alia. confirmat antiqua iura huic cõſtitutioni nõ obuia. Ioã. And.

Pulſauit.) talis pulſatio communiter principes mouet, vt hic: quandoque etiam non mouet ex cauſa. de pur. cano. cum in iuuentute.

Metas.) dicitur a metior metiris: et eſt finis, vel terminus agri, vel cuiuſcũque rei. habemus meto metis, quod ponitur pro collectione meſſium. de pœnit. & remiſſ. cum ex eo. poſt princ. inde dixit quidam.

E

Dum tua rura metis, vicinis parcito metis:
Has vero metas non licet tranſgredi. de ſepul. cap. 1. vbi de hoc.

Excedentes.) alias extendentes.

Pietatis ſpecie.) concor. 30. q. 1. noſſe. cum ſuis concor. eod. titu. excommunicamus. §. quia vero. de ſimo. ad Apoſtolicam. infra c. fin. verſi. nonnulla.

Innoxij.) quod eſſe non debet. de ſenten. excom. Romana in fi. lib. 6.

Detrimentum.) quod eſſe non debet. de pœnis.

C in quibuſdam. de appel. cap. 3. & ca. ſuggeſtum, de off. ord. irrefragabili.

Indago.) quaſi indagatio. inquiſitio, vel inueſtigatio. de iureiur. quanto. poſt princ. de offi. deleg. c. 1. & vlt. lib. 6.

Deputatos generaliter.) ſupra eo. tit. per hoc. lib. 6. & uide quod ibi not. in 1. glo.

Amore.) quattuor modos exprimit, quibus peruerti ſolet humanum iudicium. 11. q. 3. quattuor. de re iud. cum æterni. lib. 6. Et iſti quattuor modi poſſunt his verſibus compræhendi.

D

Quattuor iſta: metus, odium, dilectio, cenſus:
Sæpe ſolent hominum rectos peruertere ſenſus.

Citare.) hoc eſt primum de quinque, de quibus dixi.

Capere.) ſecundum quod differt a ſequenti. ſæpe etenim capitur, qui non incarceratur. de ſenten. excom. ſi clericos. lib. 6. infra de exceſſ. pręla. frequẽs. in prin. & poſt prin.

Mancipare.) tertium.

Ponendo.) quartum.

E Manicis.) ſicut compedes ſunt catenæ, vel vincula circa pedes: ita manicæ catenę, vel uincula circa manus. de utroque in Pſal. 149. Ad alligandos reges eorum in compedibus, & nobiles eorum in manicis ferreis. Ioan. Andr.

Oneramus.) concor. ſupra ea. compil. de iu. pat. cap. 1. & ibi dedi concor. de hoc.

Inquirere.) quintum.

Duro.) poſuit quinque alteri ſoli permiſſa: nunc ponit tria prohibita: & ecce primum.

Ad pœnam.) de pęnis quamuis. lib. 6. de uerbo. ſigni. nouimus. de apoſta. cap. pen.

Tormẽtis.) ſecundum. De tormentis †teſtium

†Eym. 3. p. q 61. ubi dixi.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN